

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Vasaris — February 19, 1981 Nr. 8

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REAGANO UŽSIENIO POLITIKA

Mėgėjiška, bet pirmenybė priklauso ūkiui

Vytautas Meškauskas

Pirmieji prezidento Ronaldo Reagano žingsniai užsienio politikoje nebuvo profesionalinio lygio. Sovietus jis pavadino 'melagiais' ir 'apgavikais', kas yra šventa teisybė, bet kartu jis pareiškė norą ir su jais derėtis dėl strateginių ginklų apribojimo, kada jie tik panorės. Jis taip pat teigė, kad sovietai yra skirtingos moralės, nes netiki į pomirtinį gyvenimą, Dievą ir neturi religijos. Iš tikro kariuomenės turėjo ir turi savo kapelionus, o vokiečiai net ant diržo sagties buvo užsirašę, kad pasitiki Dievu, bet kiek jis nulėmė karo eigą, sunku pasakyti.

Reaganas aiškiai nesilaikė diplomatams teikiamo patarimo, kad liežuvis yra duotas savo mintim paslėpti. Antra vertus nuotikos Amerikoje dabar jau tokios, kad toks 'nediplomatiškas' prie problemos priėjimas nesukėlė pasipiktinimo audros. Būdingu gali būti laikomas N. Y. Times atsiliepiamas vedamajame:

"Švelniausias sprendimas apie pirmuosius Prezidento Reagano žestus Sovietų Sąjungai yra konstatavimas, kad jis daugiausia laiko, praleisto Baltuose Rūmuose, skyrė Amerikos ekonomijos studijom. Jis teisingai jom skyrė pirmenybę. Pasakyti Maskvai nemalonausiai nepadarys daug žalos, jei galų gale Reaganas apvaldys infliaciją, pagyvins ūkinį gyvenimą, pagerins karinį pasiruošimą ir atpalaiduos nuo užsienio naftos priklausomybės. Be to nieko nepadėtų ir geras diplomatinis stilius..."

"...Labai galimas daktas, kad prezidentas nevisai vykusiai bandė pasakyti svarbų dalyką. Sovietų Sąjunga ar dėl to, kad nesijaučia saugi ar nenori toleruoti kitų, yra agresyvi, ir jos politinė sistema yra demokratams nepriimtina. Sovietų vadai žiauriai dominuoja kitas tautas, kaip Lenkiją, ir drąsina teroristus, kaip PLO. Jie nenusileidžia kitų valstybių reikalavimams kaip Amerikos vyriausybė, kurios darbai

yra smulkiai viešai išnagrinėjami."

Militariniai sovietai nesileis aplenkiami — teigia N. Y. Times, — Amerikos svoris glūdi ūkinėje ir filosofinėje vertybėje. Interesai užsieniuose turi būti ginami, bet sistemos pranašumas gali būti įrodytas tik pasisekimais namuose.

Reikia dar atsiminti, kad JAV užsienio politikos pasisekimas priklauso nuo pritarimo namuose. Vietnamo karas tai ryškiai parodė. Nuotikos prieš jį buvo sukeltos ne filosofiniais išvedžiojimais, bet labai primityviomis priemonėmis. Už tat gal Reaganas visai teisingai griebėsi labai paprastų išsireikšimų.

Užsienio, kaip ir vidaus politikoje, negalima viską pradėti iš naujo, kaip pvz. griebėsi Cambodijos buv. vyriausybė, grąžinusi savo tautą į akmens amžių, bet reikia atlikti bėgamuosius reikalus. Du svarbiausi šių dienų JAV užs. politikos klausimai yra Lenkijos ir El Salvadoro likimai. Abiem gresia komunistinės diktatūros įvedimas ar jos sustiprinimas (Lenkijoje), bet abi yra skirtingose situacijose.

(Nukelta į 2 psl.)

Vasario 15 d. rytą pakeliant vėliavas prie laisvės paminklo Clevelande.

J. Garlos nuotr.

LIETUVA BUS LAISVA

Egle Juodvalkė

Antrojo bolševikmečio išvakarėse į Vakarus pasitraukę lietuviai su savim išsivežė nepriklausomybės metų pergyvenimus, kaip brangiausią ir dažnu atveju beveik vienintelį turtą.

40 metų už Lietuvos ribų, kasdieniniai buitiniai rūpesčiai, žmogaus polinkis užmiršti tai, kas nemalonu, sentimentalus ilgėsysis praeitės, leido išeiviams primiršti nepriklausomybės laikotarpio neigiamybės, rožiniu atspalviu nuspalvino vaikams perduodamą tų metų vaizdą.

Pirmaisiais pokario metais nutrūkęs ryšys su pavergta tėvyne buvo atnau-

jintas tik per pastarąjį dešimtmetį. Bet ir šis ryšys tebėra nestiprus. Lietuvos gyventojų nuotakas ir rūpesčius mes, gyvenantys Vakaruose, tesugebame apgrąbom apčiuopti, neretai primedami jiems savo norus, savo įsitikinimus. Mintys ir pagrindžio spaudos, kurias skaitysiu šiandien atstovauja tik daliai, gal net labai negausiai daliai Lietuvos gyventojų. Deja, neturim duomenų, iš kurių galėtume daryti išvadas. Gal pagrindžio spaudos redaktoriai ir bendradarbiai yra tik ledikalnio viršūnė — tuo labai norėtume tikėti, bet gana ir to, kad Lietuvoje dar yra žmonių, kuriems žodžiai — laisvė ir nepriklausomybė — nėra praradę reikšmės, kurią jie turi mums, nebegyvenantiems tėvynėje. Išeiviams nepriklausomybės laikotarpio reikšmė yra ypatinga, ne tik todėl, kad jie dalyvavo Lietuvos atstatyme, bet ir todėl, kad jiems buvo pažįstama tik nepriklausoma ar karo metu Lietuva. Nuo 44-jų metų, jei išeiviams tekdavo užgirsti ką nors apie įvykius tėvynėje, tai tos žinios būdavo pavėluotos, iš trečių ar ketvirtų lūpų, atėjusios aplinkiniais keliais. Nenuostabu, kitos Lietuvos nepažinusiems išeiviams, nepriklausomybės laikotarpis šviečia, kaip švyturys.

Bet nuostabą ir viltį kelia, kad ir toks, ok. Lietuvos pagrindžio spaudoje pasirodęs pareiškimas, liudijantis, kad ir 40 metų sovietinė santvarka, neaptem-

dė to švyturio, nepakeitė jo reikšmės:

"Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis (1918 m. vasario 16 — 1940 m. birželio 15 d.), nors ir labai trumpas, bet tiek reikšmingas lietuvių tautai, kad ji sunku pervertinti. Pasiiekti laimėjimai (juos ypač stengiasi nuslėpti arba sumenkinti bei apjuodinti sovietinė propaganda), nors ir nespėję pilnai duoti vaisių, yra esminiai. Nepriklausomybės vaisiais naudojamės dar iki šios dienos". Taip rašoma pirmame "Alma Mater" numeryje. 79-tais metais Lietuvos pagrindis Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį paminėjo keturiais "Alma Mater" numeriais.

Ką reiškia žodis "nepriklausomybė" šiandien okupuotoje Lietuvoje? Tame pačiame "Alma Mater" straipsnyje Vientautas rašo: "Sovietų okupacinė valdžia visais galimais būdais stengiasi ištrinti iš lietuvių tautos sąmonės ir žodį nepriklausomybė. Suplakdama sąvokas — valstybės ir santvarkos — kreipia taip faktus, kad melas virstų tiesa. Taip daroma ten, kur dar negalima visiškai nutylėti. Bet visada nutylima, kai tik susiduriama su tais, kurie silpnai bežino savo tautos istoriją, ypač tai liečia jaunimą.

Žodis nepriklausomybė, vartojamas Lietuvos atžvilgiu mūsų suprantama prasme (valstybės, tarptautinės teisės pagrindu), okupantus (Nukelta į 8 psl.)

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 7, 1981

Dear Mr. Chargé d'Affaires:

On behalf of the government and people of the United States, I take pleasure in extending to you and the Lithuanian people warm greetings and best wishes on the occasion of the sixty-third anniversary of the proclamation of Lithuanian independence.

We are reminded on this anniversary of the deep commitment of Lithuanians everywhere to the preservation of their national and religious heritage. It is with respect that I acknowledge the devotion of those persons of Lithuanian heritage in the United States and elsewhere to the principles of self-determination, liberty and independence.

Sincerely,

Alexander M. Haig, Jr.

Dr. S. A. Backis,
Chargé d'Affaires of Lithuania,
Lithuanian Legation,
2622 16th St., NW,
Washington, D.C.

JAV Valstybės sekretorius Alexander Haig atsiuntė Lietuvai atstovui dr. S. Bačkui Vasario 16-tos sukakties proga tokio turinio sveikinimą.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Kas atsitiks Lenkijoje? — Netrukus laukiama Kremliaus sprendimo. — Dvi pažiūros į Carterio embargo. — Madrido konferencijos tąsa.

Kaip tas 'žmogiškas interesas' galėtų pasireikšti praktiškai? Ieškant atsakymo į tą klausimą, prieš akis stoji Carterio javų embargo po sovietų invazijos į Afganistaną. Prieš rinkimus prezidentas Reaganas pasisakė prieš jį, nes jis išskirtinai kenkia tik vienai gyventojų grupei — ūkininkams. Reikia taip pat atsiminti, kad embargo neliečia sutartim numatyto kiekio (po 8 mil. tonų į metus) tiekimo, bet tik virš to kiekio eksportą. N.Y. Times antradienį tuo reikalu paskelgė dvi priešingas nuomones. Zhores Medvedev, nuo 1973 m. Londone gyvenęs sovietų biologistas, dirbęs Sovietijos žemės ūkio institucijose, teigia, kad embargo sovietams buvo daugiau naudingas negu kenksmingas. Visų pirma jis paskatino Kremlių daugiau ir rimčiau susirūpinti savo žemės ūkiu, bandant ateityje apsieiti be didesnio javų, ypač iš JAV, importo. Daug vilčių dedama į privačių žemės sklypų bei

ūkių produkcijos pagerinimą, užmirštant ideologinius prieštarus. Jau dabar tuo būdu pagaminama 30% sunaudojamos mėsos ir 40% viščiukų, kiaušinių, bulvių ir daržovių. Tokiam ūkininkavimui, pirmą kartą istorijoje, net duodama parama. Žinoma, visomis jėgomis bandoma pagerinti ir kolektyvinį ūkininkavimą. Be to, Carterio embargo lieta tik 17 milijonų tonų kukurūzų o tą kiekį, nors aukštesnėmis kainomis, sovietai galėjo nusipirkti kitur. Su Argentina jie susitarė dėl 20 mil. tonų pašarinių javų nupirkimo per penkeris metus.

Tuo tarpu buvęs sovietų reikalų ekspertas Carterio Saugumo Taryboje F. Steven Larabee ten pat įrodinėja, kad embargo vis dėlto turėjo reikšmės ir privedė prie mėsos produkcijos Sovietijoje sumažinimo 2%. Be to, Sovietija nesitiki gero derliaus ir šiais metais, tad turės importuoti bent 34 mil. tonų javų. Pasi- reiškęs maisto trūkumas Sovietijoje kelia gyventojų nepasitenkinimą. Pagrindinės politinės priežastys prieš embargo nuėmimą esančios tokios:

1. Embargo nuėmimas būtų sovietų supratas kaip silpnumo ženklas;
2. Ypatingai jis būtų nelaimingas, jei po to sovietai pradėtų 'tvarkyti' Lenkiją;
3. Embargo nuėmimas paskatintų JAV sąjungininkus varyti visokius biznius su sovietais ir pasunkintų bet kokią susitarimą su tais sąjungininkais dėl bendrų priemonių nustatymo.

Tuo tarpu Madrido konferencija vyks toliau, nors be 'visuomenės atstovų', įskaitant ir mūsų Rimą Cesonį. Faktinai jiems ir nebūtų ką ten dabar daryti, nes kalba sukasi apie tai, kas sovietams labai patinka diskutuoti, be ne daryti — nusiginklavimą. Viena, specialiai tam skirta konferencija Vienoje, jau posėdžiauja nuo 1973 metų. Bet ten negalima susitarti, nes sovietai jokiu būdu nesutinka prisipažinti, kad Europoje jie turi 175,000 karių daugiau negu NATO.

Praėjusią savaitę Lenkijos įvykiai vėl atsidūrė dėmesio

centre. Pirmadienį buvo pašalintas ministeris pirmininkas Pinkowski, eilinis partijos biurokratas, jo vieton paskiriant krašto apsaugos ministrą gen. Jaruzelskį, politbiuro narį. Tai sudarė ispūdį, kad kompartija nutarė imtis griežtų priemonių.

Iš tikro pats Jaruzelskis nėra 'griežtų priemonių' šalininkas. Per visus buvusius neramumus jis neskubėjo pasiūsti kariuomenę jiems malšinti. Galimas daiktas ir dėlto, jog jis nesitikėjo, kad lenkas kareivis šaus į streikuojantį tautietį. Jo paskyrimu, atrodo, partijos bosas Kania norėjo parodyti Maskvai, kad, reikalui esant, 'mes panaudosime jėgą'.

Kaip į tai reaguotų laisvasis pasaulis? Valstybės Departamento nuomonės reiškėjas William J. Deyss spaudos konferencijoje pareiškė, kad — jei lenkų kariuomenė būtų panaudota tvarkai išlaikyti — tai būtų 'Lenkijos vidaus reikalas'. Netrukus jis pakeitė savo nuomonę. Raštiškame paaiškinime (clarification) sakoma:

'Į klausimą apie lenkų kariuomenės panaudojimą dabartinėje situacijoje atsakymas yra toks, kad mes negalėsime būti tam indiferentiški.'

'Departamentas neprileidžia, kad tokia įvykių eiga mums nerūpėtų, turint galvoje mūsų žmogišką interesą dėl Lenkijos valstybės ir žmonių likimo.'

Anksčiau buvo pasklidę gandai, kad Valstybės Sekretoriaus Haig nuomone, Kremlius kaip nors 'tvarkysis' su Lenkija tuojau po partijos kongreso, prasidėsiančio vasario 23 d.

Sovietų propaganda bando įteigti, kad nusiginklavimo klausimas yra gyvybinis prieš kurį nublunka visi kiti ir, jei čia negalima padaryti pažangos, neverta iš viso šaukti tokių konferencijų kaip Madrido.

Vienintelis rimtas projektas paskelbtas konferencijoje yra prancūzų, kuris pirmoje stadijoje reikalauja pranešti — ir leisti tai patikrinti — apie bet kokią kariuomenių judėjimą visoje Europoje iki Uralo. Tik tai įgyvendinus galima būtų eiti prie apsiginklavimo maži-

■ Iš kitos pusės

Prieš keturiasdešimt metų... Kaip dabar, taip ir tada buvo sunku įspėti artimiausią ateitį, nors atgal žiūrėti ji buvo visai logiška. Štai prieš akis guli 1940 m. kovo 8 d. LIETUVOS AIDAS. Jame yra telefoninis pranešimas iš Briuselio V. Trumpos, kuris ir dabar dar neapleido mūsų spaudos puslapių. Tąsyk karo veiksmai buvo laikinai aptilę ir buvo galvojama, kur jie vėl įsiliepsnos. V. Trumpa tą dieną pranešė:

"Vis dėlto įdomu, kur prasidės plataus masto karo operacijos. Jei bus sunku arba negalima vokiečius tiesiog pulti prancūzams ir anglams ir atvirkščiai, tai gal bus surastas naujas frontas? Paprastai kare vadovaujama mažiausio pasipriešinimo dėsnio. Kur tas pasipriešinimas būtų mažiausias? Šitą klausimą, taikydamas jį vokiečiams, surado mums žinomas grafas Sforza. Jis atmeta mintį, kad Vokietija eitų per Belgiją ir Olandiją arba į Skandinavų valstybes. Jo nuomone, kaip seniau, taip ir dabar Vokietijai lengviausia prasimušti pro Balkanus. Ten ir būsias daromas vokiečių puolimas."

Trumpos laimei, jis, o gal redakcija, dar pridėjo:

"Žinoma, į šias mintis reikia žiūrėti kaip į grynai spekuliativinius išvedžiojimus..."

Iš tikro Hitleris jau 1939 m. spalio mėn. buvo nutaręs pulti kaip tik Belgiją ir per ją apeiti Maginot liniją. Tiesa, belgai turėjo 650,000 karių, o visuotiną mobilizaciją paskelbus, net 900 tūkstančių, tačiau jų aviacija buvo silpna, tankų beveik nebuvo ir turėjo tik keturis prieštankinius pabūklus. Prancūzijos ir Anglijos generaliniai štabai su puolimo galimybe skaitėsi, tačiau Ardėnų kalnus skiriančius Belgiją nuo Prancūzijos laikė "untankable" — tankams nepereinamus. Vokiečiai numatė pasiekti La Manche kanalo pakraščius Prancūzijoje per 10 dienų. Iš tikro jie juos pasiekė anksčiau. Kiek daugiau laiko pareikalavo apsuptų dalių paėmimas nelaisvėn. Vokiečiai puolimą pradėjo gegužės 10 d. t. y. vos dviem mėnesiams nuo Trumpos korespondencijos praslinkus. Belgijos karalius Leopoldas besąlyginiai kapituliavo gegužės 28 d. vm

nimo, kuris turėtų būti atidžiai kontroliuojamas.

Žinoma, tas projektas neturi šansų, kas buvo aišku ir prieš konferenciją. Nepaisant to, Madrido konferencija londoniško The Economist yra vertinama teigiamai, nes demaskuoja sovietus.

VASARIO 16-TOJI

Ak, Tėvyne, tu vis verki ir dejuoji dėl savo vaikų, kurie buvo išblaškyti po visą pasaulį, Lietuvai netekus laisvės.

Šiais metais sueina 40 metų nuo didžiojo sukilimo už laisvę (1941 m.) Lietuvoje. Tada tūkstančiai laisvės kovotojų, partizanų atidavė gyvybę už tėvynės laisvę. Nelygioje kovoje Jie mirė, kad tėvynė būtų laisva, kad mes gyventume ir tęstume pradėtą laisvės kovą. Daugelis iš mūsų esame gyvi liudininkai Jų kančios kovos lauke, dalis iš mūsų

esame dalyviai to paties laisvės žygio (1941 m.) Lietuvoje.

O vis dėlto yra diena, kada kiekvienas turėtų padaryti savo lietuviškosios sąžinės sąskaitą ir atsakyti į klausimą: ar aš pakankamai atidaviau tėvynei Lietuvai. Toji diena yra Vasario 16-jį. Paminėjime tą dieną ne žodžiais, bet darbu — atiduokime auką Tautos Fondui, kurio surinkti pinigai eina tik Lietuvos laisvės kovos reikalam.

Minėdami Vasario 16-jį, pasižadėkime,

Tėvyne, mes dirbsime ir aukosime Tavo laisvei, tau vėl ateis laisvės rytas, dalis tavo tautos sūnų iš tundrų, stepių ir saulės nudegintų kalnų sugrįš, sugrįš į tavo klonius.

Antanas Firavčius,
Tautos Fondo
Atstovybės Kanadoje
pirmininkas

REAGANO UŽSIENIO POLITIKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

jose ir reikalauja skirtingų metodų ir priemonių.

Subendrinant, apie Reagano užsienio politiką būtų galima štai ką pasakyti:

1. Nauja administracija nevenss kritikuoti sovietų. Ji nori Maskvą įtikinti, kad negalimi pakenčiami santykiai, jei ji nesilaikys gero elgesio taisyklių, kurios, tiesą sakant, dar nėra nustatytos.

2. Žmonių teisės ir toliau bus laikomos diplomatinio pokalbių tema, tačiau daugiau dėmesio bus kreipiama į teroristus ir JAV priešus, negu į draugiškas valstybes kaip Pietų Korėją.

3. Ji vengs viešų ginčų su sąjungininkais, bandydama priešingumus išsiaiškinti ir išlyginti diplomatiniais kanalais.

Jei taip iš tikro ir bus, kaip atrodys mūsų byla? Prie bendro sovietų nedorybių sąrašo bus nesunku pridėti ir nusikaltimus prieš Lietuvą ir jos gyventojus. Bet ar tokios kalbos kuo nors pakeis pačios Lietuvos būklę? Juk nepaisant visų gražių prisiminimų, 'geležinė uždanga', skirianti Europą per trisdešimt metų laikoma įsisenėjusia, Reaganas neturi nei noro nei pajėgumo ją atgal nustumti. Kiek dabar gali numatyti, Lietuvos likimą daugiau nulems sovietų imperijos vystymasis negu spaudimas iš užsienio. Bet tai jau kita, labai plati, tema, prie kurios dar ne kartą sustosime.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AMERIKOS BALSAS KALBA I LIETUVĄ

'Amerikos Balsas kalba i Lietuvą' -- tokį kreipimąsi radijo bangomis kiekvieną dieną du kartus (nuo š.m. sausio 7 d. jau tris kartus) užgirsta gyvenantieji Lietuvoje. Taip juos iš užsienio pasiekia laisvas lietuviškas žodis, kasdien atnešdamas nemažą glėbį informacijos apie naujausius įvykius pasaulyje, neaplenkiant ir lietuvių gyvenimo svarbiųjų naujienų. Tas laisvas lietuviškas žodis kasdien per 30 metų Lietuvą pasiekia per vienintelį Jungtinių Amerikos Valstybių valdžios radiją 'Voice of America', kurs programas i visą pasaulį perduoda 37 kalbomis. Trims kasdieninėms programoms lietuvių kalba šiuo metu per parą skiriama 1 valanda ir 15 minučių.

Amerikos Balso lietuviškos laidos buvo pradėtos istorinė Lietuvai dieną -- 1951 m. vasario 16 -- iš New Yorko. Prieš akis štai guli pirmosios Amerikos Balso lietuviškos programos teksto nuorašas. Ji buvo pradėta šiais žodžiais: 'Pradedame pirmąją lietuvių kalba Amerikos Balso transliaciją i Lietuvą. Mūsų 15 minučių programą galite girdėti kasdien 7 valandą Lietuvos laiku ... Pirmąją transliaciją i Lietuvą pradėdamas, Amerikos Balsas šią Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių dieną turi malonumo sveikinti visus savo klausytojus Lietuvoje ir plačiajame pasaulyje ...' (pranešėjas P. Labanauskas).

Pirmojoje programoje tuometinio Amerikos valstybės sekretoriaus visuomeniniams reikalams Edward Barrett ilgoją sveikinimo žodį, išverstą i lietuvių kalbą, perskaitė V. Dambra. Lietuvos įgalioto ministerio P. Zadeikio sveikinimą skaitė plk. K. Grinius, o Pensilvanijos kongresmano D. Flood - J. Stukas.

Tokia oficiali, vien tik sveikinimais atasta buvo pirmoji Amerikos Balso lietuviškoji programa, rytdienai pažadėjusi susijungti su Chicaga ir perduoti daugiau sveikinimo kalbų.

Po kurio laiko Amerikos Balsas buvo perkeltas i sostinę Washingtoną, kur ir dabar tebėra netoli Kapitoliaus. Salia pirmūnų, lietuvių štabui augant ir stiprėjant, ilgus metus Amerikos Balso lietuvių tarnybai vadovavo dr. K. Jurgėla, o su juo dirbo J.B. Laučka, A. Vaičiulaitis, B. Draugelienė, A. Petrutis, J. Blekaitis, J.

Vitėnas, J. Vaitkus ir kiti. Kai apie 1956 m. Amerikos Balsas lietuviškasis laidas pradėjo transliuoti ir iš Muencheno, V. Vokietijoje, tenykštei istaigai vadovauti išvyko J.B. Laučka, o jo štabe dirbo J. Stokys ir kt. Kai kurie lietuvių tarnybos pirmūnai -- kaip P. Labanauskas, plk. K. Grinius H. Kačinskas -- buvo perkelti i kitas tarnybas.

Per daugelį metų keitėsi Amerikos Balso lietuvių tarnybos dirbančiųjų veidai. Kai dr. K. Jurgėla pasitraukė i pensiją, jo pareigas perėmė rašytojas A. Vaičiulaitis, o jam pasitraukus i pensiją, viršininko pareigas perėmė veteranas radijo darbuotojas Alfonsas Petrutis, neseniai atžymėtas 25 metų tarnybinio žymeniu. Veteranų tarpe pasiliko redaktorius Jurgis Blekaitis ir produceris J. Vitėnas. Kiti dabartiniai štabo nariai daugumoje iš jaunimo tarpo, su labai mažomis išimtimis.

Prisimenant Amerikos Balso lietuviškų transliacijų pirmąsias dienas ir galop jo 30-ties metų egzistenciją, negalima užmiršti fakto, kad dėl jų išrūpinimo tikrai daug prisidėjo Amerikos Lietuvių Taryba.

Per tuos 30 metų jau septynis prezidentas vadovauja Amerikai, taigi - keitėsi šalį valdančios partijos, vyriausybės, taip pat Kongreso nariai, tačiau Amerikos Balso lietuviškos laidos, svarbus ir laukiamas informacijos šaltinis Lietuvai, niekad nebuvo nei dienai sustabdytas. Tad ir pildosi 1951 m. vasario 16 d. per pirmąją Amerikos Balso lietuviškąją transliaciją tuometinio valstybės sekretoriaus Edwardo Barrett tarti žodžiai: 'Jungtinių Valstybių visuomenė ir vyriausybė šių transliacijų keliu stengsis perduoti jums tą gyvą dėmesį ir susirūpinimą, kuriuos jos turi lietuvių tautos gerovei ...'.

Tas susirūpinimas tebėra gyvas ir 30-čiai metų praėjus. Tai mūsų negestančios vilties pastiprinimas ilgame bei kantriame kelyje i Lietuvos laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

Oficialioje Amerikos Balso brošiūroje apie lietuvių tarnybą taip rašoma:

'Metams bėgant keitėsi transliacijų laikas, nuo 15 minučių jo pakilo iki dabartinių pusvalandinių su priedu 15 minučių rytmetinėms programoms, bet visada liko pagrindinis transliacijų pobūdis bei

LIETUVIAI IR LENKAI

Augustino Voldemaro politika

Vytautas Meškauskas

Ką pasakytų pats prof. Augustinas Voldemaras, pasikaitęs Dr. Alberto Geručio knygą, spausdinamą DIRVOJE apie jo įpėdinį užsienio reikalų ministerio kėdėje dr. Dovą Zaunių? Galima įsivaizduoti, kad ranka numotų: "girkitės kiek norit apie iškėlimą bylos Klaipėdos naciams ir gražius pasirodymus Tautų Sąjungos forume bei laimėjimą Tarptautiniame Haagos Tribunale! Kai vokiečiai rimtai pareikalavo Klaipėdos krašto, mes jį ir atidavėm. Todėl ar aš nebuvau teisus, ieškodamas galimai geriausių santykių su kaimynine Vokietija? Ar aš neteisinau pavadinau Pabaltės Sąjungą "romantika". Vien dėl savo geografinės padėties Latvija ir Estija turėjo grįžti Rusijos, kurio vardu ji vadintųsi, įtakon. Mes galėjome išsilaikyti tik nuo jų atsiskirę, bet ne susijungę. Juk faktinai sovietai okupuodami Pabaltę, tai motyvavo ir neva prieš juos nukreiptų valstybių sąjungą".

Voldemaro kritikai, žinoma, i tai galėtų lengvai atkirsti, paklausdami: o kur dabar ta tavo Vokietija? Ar Lietuvai nebūtų dar blogiau, jei ji būtų buvusi jos sąjungininke? Toks ginčas jau išeina iš mūsų straipsnių rėmų, kuriuose norime trumpai priminti tik lietuvių-lenkų santykių vystymosi raidą.

vių-lenkų santykių vystymosi raidą.

Kalbant apie ją, reikia atsiminti, kad tarptautinė padėtis 1925 metais pradėjo keistis. Vokietijos svoris pradėjo didėti. Lokarno konferencijoje tų metų spalio mėn. ji garantavo savo vakarinių kaimynų sienas, tačiau Lokarno paktas nieko nesakė apie jos rytines sienas. Lenkija, palikta be garantijų, savo ruožtu susirūpino sustiprinti savo padėtį, ieškodama sąjungos su Pabaltijos valstybėmis. Lietuva čia jai buvo kliūtis. Užtat kai Pilsudskis vėl grįžo valdžion, Lietuvoje kilo nemažas susirūpinimas ar tik lenkai nesigriebs naujo smurto. 1926 metais rudėnį Lietuvos pasiuntinybės buvo išsiuntinėtas dokumentas, pavadintas "Dėl lenkų agresingų siekių prieš Lietuvą santrauka". Tarybinė istorikė Žepkaitė teigia, kad juos remdamiesi, mūsų pasiuntiniai turėjo įteikti memorandumus užs. reik. ministerijoms tų šalių, prie kurių jie buvo akredituoti. Prieš tai (liepos 21) telegrama pasiuntiniams pavesta surinkti visas galimas žinias apie Lenkijos planus. P. Klimas rugsėjo 25 d. atsakė, kad Prancūzijos užs. reik. ministerija, remdamasi ne tik savo, bet ir Anglijos bei Švedijos duomenimis, abejojanti dėl karinių lenkų sumanymų. D. Zaunius rugsėjo 26 d. pranešė, kad jokių duomenų neturinti ir Čekoslovakija, o Sidzikauskas jau rugpjūčio 14 d. visiškai slaptame pranešime iš Berlyno pabrėžė, kad Vokietijos vyriausybė specialiai domėjosi Yenkijos kėslais, bet nei užs. reik. min., nei generalinis štabas juos patvirtinančių duomenų nesurinkęs.

Tokioje būklėje buvo pasirašyta Lietuvos-Sovietijos 1926 m. rugsėjo 28 d. nepuolimo ir neutraliteto sutartis, kurią tuo laiku valdžiusi M. Sleževičiaus vyriausybė laikė Lietuvos pozicijų sustiprinimu. Juo labiau, kad sutartį dar palydėjo sovietų nota teigiant, kad Vilnius atplėštas nuo Lietuvos prieš lietuvių tautos valią.

1926 metų gruodžio 17 d. perversmas sukėlė nemažiau rūpesčių Varšuvoje, kaip ankstyvesnis Pilsudskio Kaune. Mūsų atstovas Maskvoje J. Baltrušaitis gruodžio 19 d. telegrama pranešė, kad Pilsudskis dėl įvykių Kaune dvi naktis tarėsi su ministru kabinetu. Naujos vyriausybės premjeras ir užs. reikalų minis-

teris Voldemaras gruodžio 20 d. pareiškė, kad santykiai su Lenkija pasilieka tie patys ir atsisakymas nuo Vilniaus būtų valstybės išdavimas. 1927 m. vasario 25 d. vyriausybės deklaracijoje pasisakoma už kovą etapais:

"Ruošdami šią atpirkimo dieną, mes nevengsime nė vienos priemonės, kuri mus artins prie galutinio tikslo. Taigi, jeigu būtų reikalo, mes nevengsime netgi derėtis su Lenkija, jei tik šios derybos eis tais klausimais, kurie prisidės prie mūsų programos realizavimo."

Derybom mūsų vyriausybė pastatė dvi sąlygas: 1. Lenkijos vyriausybė turėjo bent pripažinti Vilniaus klausimą galutinai neišspręstu; 2. pripažinti Lietuvą de jure. 1927 m. birželio mėn. Voldemaras Paryžiuje susitiko su Lenkijos užs. reik. min. Zaleskiu. Susitarta, kad pareiškimo dėl karo padėties panaikinimo projektą paruoš Lietuvos vyriausybė, o pripažinimo de jure -- Prancūzijos užsienio reikalų ministerija. Pradėjus konkrečiai derėtis Voldemaras pasirodė sunkiai sukalbamas. Iš dalies tai galima paaiškinti vidaus padėtimi, bet Žepkaitė mano, kad įtakos galėjo turėti ir Vokietija, bet:

"Nei tiesioginių, nei netiesioginių Vokietijos diplomatų skatinimų nesileisti i diplomatinį santykių su Lenkiją sureguliovimą aptikti nepavyko".

Ji tačiau cituoja kelis V. Sidzikausko pranešimus, kurių viename, kalbant apie Vokietijos politiką, sakoma:

"Vokietijos ir Lenkijos interesų priešingumas, Vokietijos pastangos palaikyti artimus ryšius su Rusija ir susirūpinimas Rytprių likimu (Lietuvai ir Lenkijai susitarius) diktuoja Vokietijai jos politiką Lietuvos atžvilgiu."

Kaip ten buvo, Voldemaras buvo įsitikinęs Vokietijos-Lenkijos interesų priešingumu, o tuo tarpu lenkai pradėjo spausti Vilniaus krašto lietuvius, 1927 m. spalio 4 d. buvo uždarytos 42 lietuvių pradžios mokyklos, spalio 5 -- mokytojų seminarija. Prasidėjo veikų suėmimai. Spalio 11 d. Lietuvos vyriausybė pasiuntė notą Tautų Sąjungai, spalio 15 -- motyvuotą skundą.

Vad. plečkaitininkų sukilimas Tauragėje davė mintį pasinaudoti pabėgusiais sukilimo dalyviais naujam žygiui i Lietuvą. Spalio 26 d.

(Nukelta i 4 psl.)

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Australijos Lietuvių Dienų metu Adelaidėje įvyko ir daugiau kultūrinių rengimų, jų tarpe ir šokių šventė.

Gražiame Apollo krepšinio stadione (krepšinis čia nebuvo žaidžiamas dėl labai brangios nuomos) didelį Adelaidės karštį pakeičiant vėsiu vėdinamuoju oru, vyksta tautinių šokių šventė, kuri pradedama išpūdin-gu paradu. Kiekviena išėinančioji grupė su savo pavadinimo ir vietos plakatu, yra pristatoma šventės vadovo V. Venciaus. Parade dalyvauja: Hobarto Venta — vadovė A. Nunez, Sydnėjaus Sūkurys — M. Cox, Sydnėjaus Gintaras — R. Milašas, Brisbanės mergaitės — V. Mališauskienė, Melbourne Gintaras — P. ir J. Sadauskai, Melbourne Klumpakojis — A. Morkūnienė, Canberros Audėjėlė — R. ir M. Mauragiai, Pertho Šatrija — E. Stankevičius, Adelaidės žilvinas — vaikų grupės vadovė M. Jačiunskytė, mergaičių jaunių — R. Varnaitė, berniukų ir vyresniųjų grupės — B. Sabeckis.

Šventė yra pradedama bendru visų šokių Kalveliu, kuris yra sušokamas labai gražiai ir spalvingai, darant tvarkingus ir gražius šokančiųjų ratus. Be šio bendro visų šokėjų šokto šokio, buvo visų grupių šokama Malūnas, Gyvataras, Aušrelė ir kt. Visi šokiai ir ypačingai gražiai apšviesti tautiniai drabužiai, padarė labai gražų ir išpūdingą vaizdą, kas sukėlė virš 1500 žiūrovų tarpe didelį pasitenkinimą ir visi šokiai būdavo palydimi karštais plojimais. Be grupių pasirodymų, šoko ir paskiros grupės,

iš kurių išskirtinos buvo Melbourne Gintaras, Klumpakojis, Sydnėjaus Sūkurys ir Adelaidės Eglutės, kurie šokius pajvairino ir savo dainomis. Šventę labai pajvairino vadovo V. Venciaus sudarytas orkestrėlis, kurį sudarė: M. Dumčiuvienė, R. Willenbrecht, L. Vasiliūnas, V. Bugajev ir R. Beresnevičius.

Ši tautinių šokių šventė praėjo su labai dideliu pasisekimu, tvarkingu pravedimu ir labai geru paskirų šokėjų ir visų grupių pasirodymu. Atrodo, kad jaunimas mūsų tautinius šokius labai mėgsta ir tautinių šokių šventės su kiekvienais metais ne mažėja, bet didėja. Sveikintini yra visi vadovai už jų įdėtą darbą ir pastangas plėsti ir tobulinti šias, taip populiarias tautinių šokių šventes.

TEATRAS. ST. SANTVARO "ŽVEJAI"

Ši St. Santvaro veikala "Žvejai" pastatė Adelaidės Lietuvių Teatras "Vaidila". Tai buvo keturių veiksmų drama, suvaidinta Royalty teatre Adelaidėje. Pirmą kartą "Žvejai" buvo pastatyti 1926 metais Kauno Valstybės Teatre. Vėliau jie buvo 1941 metais atkurti ir ramos šviesa išvydo 1942 metais, susilaukdami didelio pasisekimo ir buvo pastatyti 50 kartų. Ši drama buvo išversta į vokiečių, latvių ir estų kalbas ir svetur turėjo nemažesnį pasisekimą kaip Kaune. Šiame kūrinys yra atskleidžiama pajūrio drama, karštos intrygos, audra ir daug kitų dramatiinių nutikimų, duodančių žiūrovams įtempimo ir gilaus dėmesio atkreipimo į vykstančius scenoje įvykius. Šiame veikale pagrindines roles vaidino: J. Vasiliūnienė, V. Neverauskas, V. Marcinkonytė, Br. Rainys, V. Ratkevičius, A. Miliauskienė, N. Skidzevičius. Kiti artistai buvo: A. Kaminskienė, V. Vosylus, N. Venciūtė, B. Jonavičienė, I. Rupinskaitė, L. Varnas, A. Petrikas ir A. Gutis. Veikalą režisavo J. Neverauskas, dekoracijas sukūrė ir išpildė V. Opulskis, kostiumai — S. Opulskienės, garsų efektai — A. Grigonio ir S. Gusčios. Režisoriaus asistentai — J. Miliapskas ir V. Baltutis. Vargonų muzika — N. Masiulytė-Stapleton, Giesmė — šv. Kazimiero parapijos choras. Muzikinės iliustracijos iš K. Čiurlionio simfoninės poemos "Jūra".

Veikalas, nors ir gana sunkus, buvo suvaidintas labai gerai, ypatingai išskiriant seniesiems scenos vilkams Br. Rainiui, V. Ratkevičiui, A. Miliauskienei,

N. Skidzevičiui ir kitiems. Daug efekto suteikė puikios dekoracijos ir perduoti audros garsai, šniokščianti jūra, debesų plaukimas ir kt. Visame veikale matėsi profesionali J. Neverausko režisūra.

DAILĖS PARODA

Ši Lietuvių Dienų dailės paroda susidėjo iš ekslibrisų, mirusių dailininkų Henriko Šalkausko, Adomo Vingio ir Leono Žygo darbų ir tautodailės bei foto parodos. Ekslibrisų skyriuje, kuriam vadovavo Lidija Pocienė, buvo išstatyta apie 300 iš viso pasaulio lietuviškų ekslibrisų. Jie buvo įdomūs ir daugeliu atvejų nauji, nes daugelis jų buvo atvežti iš dabartinės Lietuvos.

Mirusiųjų dailininkų parodos skyriuje buvo matoma dalis mūsų žinomojo dailininko Henriko Šalkausko darbų. Miręs 1979 metais, jis buvo bene pats iškiliausias iš mūsų lietuvių dailininkų čia. Jis buvo surengęs 9 individualines parodas. Jis buvo grafikas, dirbęs medžio ir lino raiziniuose, jis buvo abstraktaus meno kūrėjas, jis buvo akvarelinis tapytojas, sujungęs kosmines jėgas su beribe gamta ir filosofiniais mastymais. Parodoje buvo išstatyti trys jo paveiksai.

1980 metais staiga mirusio mūsų dailininko Adomo Vingio paveiksai parodoje rodė jo abstraktų meninį talentą, gražiomis spalvų atšvaitėmis žavint parodos lankytojus.

Leonas Žygas, taip pat miręs 1980 metais savo kūryba taip pat buvo plačiai žinomas lietuvių ir australų tarpe. Jo tapyba yra gera ir impresyvi. Jo darbai ir stilius perėjo per įvairių meno sričių tarpą ir jis juose pasižymi savo temperamentingu stiliumi.

Tautodailės bei parodose matėsi daug įdomių ir gražių darbų, kur susilaukė didelio susidomėjimo ir di-

■ laiškai Dirvai

ISKELKIME MŪSŲ JAUNIMO TALENTUS

Venezueloje gyvenanti "Dirvos" bendradarbė, žurnalistė-visuomenininkė Jūratė Statkutė de Rosales savo brandžių minčių straipsniuose dažnai iškelia mūsų kultūrinį bei visuomeninį gyvenimą liečiančių aktualių reikalų ir sumanymų, kurie verti rimto dėmesio. "Dirvos" 49 ir 50 numeriuose Statkutė de Rosales iškėlė gabios Argentinos lietuvaitei Adrianos Jocytes išmokslinimo reikalą.

Dviejuose straipsniuose plačiai išnagrinėjusi A. Jocytes gyvenimą, gabumus, jos dalyvavimą kandidate Pietų Amerikos grožio karalienės konkurse, Statkutė de Rosales rašo: "... Kalbuosi su Adriana. Ji išdėsto savo planus. Jos karjera yra nubrėžta: nori rimtai pasiruošti artistės darbui. Ji yra dirbusi atsikittinuose TV "spot" propagandiniuose vaizdėliuose, tačiau jai atrodo, kad šiuo metu jai yra svarbiausia mokytis, tobulintis, ruoštis. Dainavimą ji naudojanti tik lietuviškai publikai — iš tiesų, jos repertuaras yra veik ištiesai lietuviškas... Jei atsirastų JAV lietuvių tarpe organizacija ar asmeniškai mecenasai, kurie panorėtų Adrianą paimti metus laiko po savo sparnu, duoti jai sąlygas geriau pramokti lietuvių kalbą, lankyti JAV-bių ispanų ir anglų kalbos dramų mokyklą, tai toki geradariai gal turiningai prisidėtų prie Pietų Amerikos įžymybės suformavimo, o jos tvirta ištikimybė lietuviškai kilmei ilgainiui galėtų daug pasitarnauti visiems lietuviams".

džioji jų dalis buvo išparduota.

Pietų Amerikos, ypač Argentinos ir Brazilijos, lietuviškas jaunimas savo siekimais ir patriotinėms aspiracijoms lygus JAV-bių bei Kanados jaunimui, tik pirmųjų materialinės sąlygos siekti mokslo ir aukštesnio profesinio išsilavinimo nepalyginamai blogesnės ir neturi tokių gerų mokslo institucijų, kaip šiaurės Amerikoje. Mes čia turime įkūrę net keletą piniginių fondų, kurie finansiškai jau yra parėmę ne vieną gabų lietuvių jaunuolį-lę, siekiantį aukštesnio išsilavinimo, studijuojantį lietuvių kalbą ir veiklą lietuviškame kulturiniame gyvenime. Ispanų kalba lotynų Amerikos valstybėse yra pirmaujanti. Taip pat ispanų kalba vis daugiau įsigali ir JAV-ėse, didėjant iš tų kraštų imigrantų skaičiui daug kas pranašauja ispanų kalbą būsiant antrąja oficialia JAV-bių kalba. Gabi, siekiant aukštesnio mokslo Argentinos lietuvaite, nors ir išaugus ispanų kalbos dvasioje, nepametus savo lietuviškos kilmės, kalbos ir tradicijų, verta mūsų kultūrinių institucijų dėmesio. Adriana Jocyte, kaip rašo iš Venezuelos ir Jūratė Statkutė de Rosales, tinkamai paruošta jos siekiamoje profesijoje, ateityje labai pasitarnautų lietuviškam reikalui Pietų Amerikoje. Išveskime į gyvenimą ryžtingus savo jaunimo talentus, kurie ateityje bus tikrieji Lietuvos laisvės šaukliai ir mūsų kultūros ambasadoriai.

J. V. Sūduvas,
Dorchester

WANTED EXPERIENCED HELP to work & live in sunny Florida. AVIATIC REPAIR TECHNICIANS. AIRCRAFT SHEET METAL MEN. A & P MECHANICS FOR LEAD MEN. Positions in Maintenance Department. Apply call or write to: Joe Staples, Director of Maintenance. BURNSIDE—OTT AIRMOTIVE. 14100 S. W. 129 St. Miami, Fla. 305-235-0850

(5-9)

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENISKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Kelios pastabos apie 'RYTŲ LIETUVA'

Alfonsas Nakas

"Rytų Lietuva". Istorinių bei etnografinių studijų rinkinys. Surengė Algirdas M. Budreckis. Išleido Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga. Kalbą ir korektūrą peržiūrėjo Marija Lemešytė-Dikinienė (ir) Leonardas Gogelis. Spausdino M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. Tiražas — 1200 egzempliorių. Kaina nepažymėta.

Šis stambus, 28 puslapių mokslinio turinio veikalas pasirodė pačiame 1980 metų gale. Tiesa, "Redakatoriaus žodis" datuotas 1980 m. va-

sario mėn. 15 d., bet titulinio lapo antram puslapy parašyta, jog "Išleido Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga / 1980 metai, spalio mėn. 9-ta diena." Tai reiškia, jog veikalo leidėjai gerą pusmetį uždelsė, kad jo išleidimas sutaptų su 60-ties metų sukaktim nuo lenkų įvykdyto klastingo Vilniaus užėmimo.

Prieš pradėdant rašyti pastabas apie turinį, rūpestį kelia tiek knygos viršelių nugarėlėje, tiek ir titulinio puslapio viršuje įrašas "STUDIA LITUANICA IV". Kodėl gi IV? Savo žodyje redaktorius mini, jog 1958 m. buvo išleistas "Ma-

žosios Lietuvos" pirmasis tomas, o 1976 m. — antrasis. Kada ir kieno išleistas Lietuvos studijų III tomas, redakatoriaus pratarinėje nesuradau. Nebent III-ju laikytinas J. Andriaus paruoštas Lietuvos etnografinis žemėlapis lituanistinėms mokykloms?

Neskaitant maždaug po keturius puslapius užimančių VKLS pirm. dr. Jono Šalnos labai poetiškos "Pratarmės", jau minėto (dr. Algirdo Budreckio) "Redakatoriaus žodžio" ir, knygos gale, trumpų autorių biografijų, veikalo turinį sudaro 16 studijinių straipsnių ir du memorandumai. Studijos parašyta 12 autorių, iš kurių vienam autoriui priklauso du darbai, kitam net keturi, o 10-čiai — po vieną.

Pažiūrėkime į kiekvieną darbą atskirai, knygoj išspausdinimo tvarka.

Prof. Jono Puzino trumpa studija "Vilniaus 650 metų sukaktis — miesto ar Gedimino sostinės?" atremia J. Jurginio teoriją, kad Vilnius įkurtas 1323 metais, t. y. tada, kai Gediminas savo laiškuose parašė "mūsų mieste Vilniuje". Remdamasis archeologiniais tyrimėjimais, J. Puzinas įrodo, jog Vilnius kaip miestas daug anksčiau egzistavo, o kaip svarbi gyvenvietė jau buvo žinomas daugelį šimtmečių.

Marijaus Blyno studijoje "Rytų Lietuvos senovės paminklai" aprašyta Vilniaus katedra, katedros varpinės bokštas, miesto rotušė, Vilniaus, Trakų ir kitos Rytų Lietuvos pilys. Iliustruota pilių rekonstrukcijų piešiniais ir brėžiniais. M. Blynas irgi įrodinėja, jog Vilnius yra labai sena gyvenvietė, o kaip sostinė miestas tarnavo karaliui Mindaugui — buvo jo "Naujoji Vortuta".

Seka dr. Algirdo Budreckio "Įvadas į Rytų Lietuvos potamonomastiką". Pačioje pradžioje autorius paaiškina, kad potamonomastika — upėvardžių mokslas — yra labiau svarbi vietovardžių tyrimo šaka ir per upėvardžius galima atsekti autochtonų etninę identitetą. Autorius dėmesį sukoncentruoja į Nemuno aukštupio ir visos Neries intakus. Visus išvardija, duoda, kur reikia, vardų kilmės definicijas, atlieka suvestines, iš

Vilniuje Medininkų vartų ir gynybinės sienos vaizdas iš šiaurės pusės.

kurių aiškėja aukštas lietuviškumo procentas.

Pati didžiausia veikalo studija — profesoriaus Jerzy Ochmansk'o "Lietuvių etninė siena rytuose nuo padermių epochos ligi XVI amžiaus". Su gausiomis išnašomis ji užima 90 knygos puslapių. Autorius bando atkurti lietuvių-gudų sienas ankstyvaisiais viduramžiais, remdamasis žmonių vardais bei pavardėmis, religijomis, gyvenviečių pavadinimais ir kitais duomenimis. Randa, jog lietuvių gyventa Ašmenos — Minsko ruože ir kitose tolimose dabartinės Gudijos vietovėse.

Zigmo Raulinaičio rašinys "Slavų kovos su Jotvingiais XII amžiuje" yra vienas iš trumpiausių, tik apie 11 puslapių. Aprašoma kruvini rusų (1113 m.) ir lenkų (1192 bei 1196 m.) žygiai į lietuviams gimininių jotvingių žemę. Charakteringa, kad užpuolimai atlikti dėl garbės ir turtų, užpuolikų kronikininkams vis kaltinant jotvingius laukiniškumu ir žiaurumu...

Antrasis Marijaus Blyno rašinys — "Senovinės Vilniaus miesto gynybinės sienos". Aprašomi visi miesto vartai, bokštai, artilerijos bastijonas. Nurodomi Vilniaus senovės paminklų naktiniai kintojai.

Antrasis dr. A. Budreckio darbas — "Rytų Lietuvos vaivados ir kaštelionai XV-XVIII amžiais". Sulasyta virš 100 pavardžių Vilniaus, Trakų bei Naugarduko karo vadų (vaivadų) ir ti ek pat ar daugiau karvedžių pavaduotojų (kaštelionų). Prie kiekvienos pavar-

dės pridėtos ir kelios datos, dažniausia paskyrimo, atsi-statydinimo, mirties.

Alicija Rugytė straipsniu "Vilniaus Universitetas ir tautinis lietuvių atgimimas" paskubomis (tik 15 puslapių) perbėga universiteto istoriją, iškelia jo teigiamybės lietuviybės ugdy-mui ir puse lūpų primena jame atliktą lenkinimą.

Trečioji dr. A. Budreckio tema — "Vilniaus krašto demografinės problemos". Čia autorius galynėjasi su rusų, lenkų bei vokiečių gyventojų surašymų duomenimis ir taiso jų netikslumus.

Ketvirtasis ir paskutinis dr. A. Budreckio darbas — "Rytų Lietuvos vietovardžių žodynėlis". Šio rašinio pavadinimas nevisai tikslus, nes pirmieji 10 pusl. iš 30-ties yra su žodynėliu supažindinamasis tekstas. Į žodyną sudėta bene 2000 Augustavo, Seinų, Suvalkų, Gardino, Ščiutino ir Sokolkos apskričių, Naugarduko gubernijos, Vilniaus metropolijos bei Vilniaus, Trakų, švenčionių, Ašmenos, Lydos, Vileikos, Valažino, Maladečinos, Dysnos ir Breslaujos apskričių lietuviškų vietovardžių, kur reikia su slaviškais atitikmenimis.

Šio veikalo antroji didumu studija (su šaltiniais, nuotraukomis ir brėžiniais — 75 puslapiai) — dr. Jurgio Gimbuto "Rytų Lietuvos kaimų sodybos ir trobesiai". Remdamasis lenkų, vieno vokiečio ir sovietinės Lietuvos etnografų šaltiniais, o taip pat savo paties kelionių po Vilniaus kraštą (Nukelta į 6 psl.)

NESIBAIGIANČIOJ ARKČIO NAKTY

BALYS AUGINAS

MANO genties svetingi namai,
Mirties pageliam glėby
Surakinti,
Dūsta užsnūdę po ledo pluta
Nesibaigiančioj arkčio nakty,
Ledynų griūtis užversti,
Vergijos karste užkasti —

Prisikėlimo litaniją gieda
Gyvos palaidotos širdys —
Ir niekas niekas negirdi,
Kaip sunkiai ir skaudžiai rieda
Ašaros mano brolių ir sesių —
Ir, Dieve, ar rasiu,
Kas jas atšildys? —

Laisvės deglai užpūsti —
Lediniam kapo dugne sumesti —

Metų vėjovartoj veltui dairais —
Diena — kaip varpa tuščiavidurė,
Pavasariai bėga sausais stagarais,
Laiko erkėčiai į širdį duria —:
Aš stoviu nevilties pusnyse
Nušarmusia dvasia —

Tačiau pro nesibaigiančių speigų naktis
Dar spinkti rūkstanti vilties dagtis,
Lyg vergo ašara giesmėj
Prisikėlimo —
Daina, kuri vergijos sopuliuos gimei,
Kaip lūkesčių slaptųjų aidas,
Tave per pūgą neš pabudęs laisvės vėjas,
Lyg šviesią vėliavą likimo,
Tartum aurora borealis —

Ir kloniai nusipurto sniego skrandas,
Žolė leidinį karstą jau prasikala ir kelias —

Ir tu, daina, mus guodi ir sakai:
— Mes dar gyvi! Gaivinami vilties,
Pabusime iš nesibaigiančios nakties —
Ir laisvė — kaip saldi beržų sula,
Kaip saulėje eglėšakių sakai,
Užlies pavasario pašvaistėm
Mano žemę —

'RYTŲ LIETUVA'

(Atkelta iš 1 psl.)

duomenimis, autorius ne tik vaizdžiai aprašo lietuvių ūkininkų sodybas, visus sodybų pastatus, jų puošmenas ir kitas detales, bet daug ką parodo ir nuotraukomis bei brėžiniais. Pateikia ir statybinių terminų žodynėlį.

Dr. Kazimiero Grauzinio "Lietuvos konfliktas su Lenkija dėl Vilniaus ir Suvalkų žemių" yra jo diplomatinio darbo santrauka. Išaiškinama visa 1920-1938 metų Vilniaus bylos drama.

Seka "Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto memorias, įteiktas Lenkijos vyriausybei 1923 m. rugsėjo 4 d." Liečia visokį (kultūrinį, politinį, ekonominį) lietuvių engimą Vilnijoje ir Lenkijos Aukštoji ministrų taryba prašoma padėti pataisyti. LVLK vardu pasirašo prezidento nariai: dr. D. Alseika, kunigai V. Zajančauskas ir K. Čibiras, St. Kairiūkštis. Tik kodėl gi net ir veikalo redaktorius šį raštą vadina memorialu, kai čia yra memorandumas?

Prof. Mykolo Roemerio raštas "Vilnius ir tarptautinė teisė", vienaip ir antraip Vilniaus bylos reikalą apsvaistęs, randa, jog teisiškai Vilnius priklauso Lietuvai. Beje, šis pareiškimas padarytas 1939 m. spalio 10 d.

Prof. Domo Krivicko straipsnis "Vilniaus klausimas tarptautinės teisės požiūriu", spausdintas "Revue Baltique" žurnalo 1940 m. Nr. 2, čia persispausdinamas išvertus iš prancūzų kalbos. Tai dar vienas įrodymas, kad Vilnius priklauso Lietuvai.

Paskutiniai trys veikalo rašiniai, užima apie 100 puslapių, liečia sienų klausimą. Tai prof. Mykolo Biržiškos "Lietuvos rytų ir pietų sienos", prof. Zenono Ivinskio "Lietuvos sienų klausimu: rytų ir pietryčių sienos" bei Lietuvos Rytų Sienų Komisijos "Memorandumas dėl etnografinės Lietuvos rytinių ir pietinių sienų". Šios visos trys studijos perpintos žemėlapiams su Gardinu ir be Gardino, su Karaliaučium ir be Karaliaučiaus, net su Naugarduku ir be jo. Baisumas ima pagalvoti, kiek košės privirė mūsų tautiečiai lenkėdami, gudėdami ir tuteišėdami, šitaip į mūsų nedraugingų kaimynų rankas įduodami geriausius kortas.

Trumpai kiekvieną autorių ir jo temą suminėdamas, vengiau kiekvienam tuoj ir "pastatyti pažymį". Žinoviškai vertinti, girti ar peikti kaip mokslinius darbus, galės tik rašiusiems akademikams lygūs ar pranašesni asmenys. Čia viena kitą pastabą pareikšiu tik

kaip eilinis skaitytojas.

Visų pirma tenka sutikti su "Rytų Lietuvos" redaktorium, kad tai nėra išsamiausias tos rūšies veikalas, kad palikę daug spragų. Bet tos "spragos" tikrai patikrins patį redaktorių ir kitus mokslo vyrus sekantiems tomams. Rytų Lietuvos padėtis ir jos problemos pirmą kartą sprendžiamos taip rimtai, išsamiai, akademiškai, ypač tokie svarbūs bei jautrūs dalykai, kaip Rytų bei Pietryčių lietuviškumas ir sienų klausimas. Pradžią visada sunkiausia.

Šių pastabų autorių ypatingai sužavėjo dr. Jurgio Gimbuto rašto kultūra. Jo studijoje nepastebėjau nei vienos akį rėžiančios kalbos klaidos. Labai maloniai veikė ramus akademinis stilius. Netoli nuo jo atsilikę ir diduma kitų autorių, įskaitant patį redaktorių, dr. A. Budreckį. Tik nežinau kodėl beveik visi autoriai, išskyrus dr. J. Gimbutą, šalia žodžio **duomenys** naudoja ir netinkamą žodį **daviniai**. Kadangi veikale **duomenimis** remiamasi šimtų šimtų kartų, nuolatinis **duomenys-daviniai** kaitaliojimas skaitytoją didžiai erzina. Stebiuosi, kad šiukšlę **daviniai** taip lengvai praleido net du korektoriai.

Stebiuosi, kodėl redaktorių užsimerkė prieš Marijaus Blyno emocionalumą. Įdomios jo studijų temos, lengvas, grakštus stilius. Tik vėl ir vėl autoriaus už-

simirštama, jog rašo ne laikraščiu, o moksliniam veikalui. Tai ir keikia, ir keikia, ir keikia visus buvusius bei esamus okupantus, abu savo straipsnius apstatinėdamas šauktukais it ietimis. Daug jo straipsniuose kalbos klaidų. Visų pirma, autorius visiškai nežino žodžio **duomenys** ir verčiasi tik daviniais. Jo **pluktas molis** (47 p.) t. b. **plūktas**; **išūgdė** (49 p.) t. b. **išūgdė**; (...) Lietuvos valstybės **Sostinė!** (50 p.) **sostinė** t. b. **mažoji s** ir vietoj šauktuko — **taškas**: (...) **tilto liekanos**, kurs per gynybinį griovį (...) (56 p.), žodis **liekanos** t. b. arba prieš **tilto**, arba ilgo sakinio, kurio čia viso necituoju, gale; **kūbinių** metrų (65 p.) t. b. **kūbinių**; (...) istorinio **Tautos — Valstybės** palikimo. (67 p.) t. b. **tautos-valstybės** (mažosiomis); 76 ir 77 p. p. po sakinį baigiama trimis nereikalingais šauktukais; **išdžiuvęs** (235 p.) t. b. **išdžiūvęs**; (...) atvykdamo **Didieji Lietuvos Kunigaikščiai** (...) (236 p.) t. b. **mažosiomis** ir **didieji**, ir **kunigaikščiai**; **akvarelės** (243 p. ir kitur) t. b. **akvarelės**; **Magistratas** sakinio vidury ir gale (246 p.) t. b. **magistratas**, **mažąja**. Tai pastebėtos klaidos, jų ieškoti nei nesistengiant. Be abejo, dėl kalbos klaidų labiausia kalti korektoriai. Pastebėjau keletą klaidų ir kitų autorių straipsniuose. Antai, **būveinėje** (138 p.) t. b. **buveinėje**; **užšalus** (221 p. t. b. **užšalus**; **tekmėje** (345 p.) t. b. **tėkmėje**; **Besikūrią** (528 p.) t. b. **Besikūrią**; **intryga** (546 p.) t.

b. intriga; **daktaratą** (621 p.) t. b. **doktoratą**. Be to, visų ar beveik visų autorių rašoma tur būt atskirai ir išskiriama kableliais (, tur būt,). Tai ne autorių kaltė, nes dauguma studijų parašytos prieš keletą ir kelio metų. Bet gi knyga išleista 1980 metais ir korektoriai negalėjo nežinoti, kad jau prieš dvejus-trejus metus turbūt pradėta rašyti drauge ir kableliais neapkašoma.

Ne tik šioje knygoje, bet ir kitų, ypač istorikų, studijose pastebėjau naudojant žodį **Rusia**, užuot rašius **Rusija**. Kodėl taip daroma, paaiškinimų niekur nemačiau. Tai savotiškai rėžia ausį ir kelia rūpestį, nebežinant, kaip gi rašyti kitų, j raide turinčių valstybių vardus. Ar rašytina ir **Latvia**, ir **Lenkia**, ir **Vokietia**, ir **Italia**, **Graikia**, **Bulgaria**, **Estia**, **Suomia**, **Švedia**, etc., etc.?

Keistai šių pastabų autoriui atrodo kiauurai lietuviškame veikale **Suvalkų** sutarties pateikimas anglų kalba, o **Urbšio - Charwato** susirašinėjimų — prancūziškai. Dar keisčiau, kad į anglų kalbą išverstas ištisas Lietuvos Rytų Sienų Komisijos memorandumas dėl Lietuvos rytinių ir pietinių sienų. Kokiems galams? Kas iš angliškai skaitančiųjų ims į rankas 628 puslapių lietuvišką veiklą, kad ten pasiskaitytų 20 puslapių angliškai ir du puslapius prancūziškai?

Girtina, kad knygos gale pateiktos trumpos autorių biografijėlės (išskyrus, žinoma, kodėl pamiršta prof. Myko-

lą Roemerį). Tik didžiai peiktina, kad neįrašyta pati svarbiausia kiekvieno autoriaus data — gimimo. Kasgi čia, ar filmų žvaigždės, iki gilios senatvės ir mirties gimimo datas slepiančios? Gerai, kad beveik visi autoriai enciklopediniai ir prireikus jų biografijas ten galime pasiskaityti. Bet tokiu kriterijum vadovaujantis, knygoje biografijų nė nereikėjo.

Nepaisant kelių krislelių, kuriuos šiose pastabose paryškinau, bendras "Rytų Lietuvos" vaizdas nepaprastai geras. Vilniaus herbu papuošti dailūs pilkos drobės viršeliai. Ryškūs juodi įrašai. Švarus, aiškus raištas su labai mažai spaus-tuvės klaidų. Ryškūs, nuoga akim išskaitomi žemėlapio įrašai. Labai geros nuotraukos. O rimtos, aktualios surinktų studijų temos prašyte prašosi ištisai išverčiamos į kitas kalbas, ar bent į anglų kalbą. Šios knygos išleidimu angliškai ir apdovanojimu svarbiausių bibliotekų bei įtakingų politikų turėtų susirūpinti ne tik VKLS-ga, bet ir Lietuvos Bendruomenė.

NAUJOS KNYGOS

AUKSINIO SAULĖLYDZIO GUNDYMAI

R. Spalis

• R. Spalis. **AUKSINIO SAULĖLYDZIO GUNDYMAI**. Romanas. 384 psl. Kaina 10 dol. Išleido LST Korp! Neo-Lithuania. Spaudos darbą atliko Viltis, Cleveland, Ohio. Knyga gaunama pas leidėją Korp! Neo-Lithuania, 6348 So. Albany, Chicago, Ill. 60629, arba pas platintojus.

WANTED Journeymen Skilled MACHINISTS CNC

3-AXIS SUNDSTRAND OMNIMIL
4-AXIS DeVlieg JIGMIL
To handle short run precision jobs on these large machining centers. Qualified applicants will have 5 to 10 years of general machining experience and at least 1 year on a DeVlieg or Sundstrand machining center. We'll expect you to interpret detailed prints, plan your own setups, and have your own tools. You will receive top hourly rates, 10% premium for night shift, full company paid benefits... Plus the most attractive working schedule in the Northeast Ohio area. If you want the challenge of close tolerance precision machining and a work environment where results are what count, call:

Bob Cotton 216-531-3375
NON FERROUS METALS
FABRICATING
21721 TUNGSTEN ROAD
EUCLID, OHIO 44117
An Equal Opportunity Employer
M/F/H

(4-13)

ENGINEERS

Bailey Controls, a leading producer of instrumentation and control systems for public utilities, marine and industrial process markets has immediate opportunities available in our New Product Development Group.

MECHANICAL ENGINEERING

- BSME/MSME with 2 or more years experience in design, development, trouble shooting and performance evaluation of detailed mechanical and electro-mechanical assemblies. Should have good analytical and problem solving ability.

MEASUREMENT ENGINEERING

- BSME/BSEE with 2 or more years experience in design, development and stress analysis of pressure vessels or small mechanical components. Experience with design and testing of pressure and differential pressure transducers is highly desirable.

We offer an outstanding compensation and benefit program. If qualified, send resume and salary history to Manager, Salaried Employment.

BAILEY CONTROLS COMPANY

29801 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio 44092

An Equal Opportunity Employer M/F/H

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIA

MŪSŲ VISUOMENĖS SEGREGACIJAI IŠSAUGOTI

Kaip ilgų išeiviškųjų metų stebėjimai patvirtina, mūsų visuomenė jau yra gražiai susiformavusi į du klodus: jaunimą ir žilagalvius. Nors rodos visi gerai žinome savo vietą ir pareigas, bet kad koks nors neapdairus tautietis, lankydamas įvairius renginius, netyčia nenuklystų ten, kur nereikia, mes čia pateikiame tokių tikrovę atitinkančių informacijų:

Vasario 16 dienos minėjimuose salė skirta tik žilagalviams, o scena — tik tai keliems jaunuoliams, kurie atlieka tautinių šokių ar kitą programą, po kurios jie turi tuoj išeiti į savo pasilinksminimą, čia palikę savo tėvus.

Vliko, Alto ir LB suvažiavimai skirti tik žilagalviams.

Lietuvių fondo, Tautos fondo ir Balfo renginiai — tik žilagalviams, nors surinkti pinigai gali būti drausiamai imami ir jaunimo.

Kariuomenės šventės — tik žilagalviams ir tik tarnavusiems nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje.

Mokslo ir meno simpoziumuose scena gali būti skiriama mišriems prelegentams, o salė tik žilagalviams.

Dainų ir Tautinių šokių šventėse — scena jaunimui, o salė žilagalviams.

Lietuviška periodinė spauda ir dailioji literatūra — tik žilagalviams.

Visi pramoginių šokių ir išgėrimų renginiai — tik jaunimui. Žilagalviams nepatartina tenai lankytis, nes savo buvimu jie trukdo jaunimo kūrybinę laisvę, be to, įsismaginę gali susilaužyti savo senus kaulus ir pridaryti jaunimui nuostolio.

Seni ir jauni kartu gali vykti tik į okupuotą Lietuvą ir ten maišytis savo tarpe ir net su komunistais. Dėl to jokio pavojaus sukomunistėti nėra ir negali būti.

ti, nes žilagalviai, atsipagiję po "šermukšninės", neatsimena, nei ką tenai matė, girdėjo ar patys kalbėjo, o jaunimas, tik penkiasdešimčia žodžių stenėdamas lietuviškai ir visai nemokėdamas rusiškai, net ir su geriausiais norais nesugebės pažinti nei komunizmo teorijos, nei praktikos.

ISIDĖMETINOS MINTYS MŪSŲ TARYBOLOGAMS

Artėjant okup. Lietuvos rašytojų suvažiavimui, praėjusių metų gale tenykštėje spaudoje buvo plačiai apžvelgta įvairių žanrų dailiojo žodžio kūryba, suvestas ligšiolinio derliaus balansas ir nusmaigstytos tarybinės gairės į ateitį. Ta proga kai kurie apžvalgininkai paryškino ir keletą tikrovės faktų, vertų ir mūsų "tarybologų" dėmesio.

Štai autoritetingasis rašytojas Juozas Baltušis, kalbėdamas "Aš vardu", savo straipsnyje "Literatūroje ir mene" neatšaukiamai tvirtina:

"Reikia tiksliai suprasti, kad šiuo metu Lietuvoje nėra nė vieno rašytojo, kuris savo kūrybiniu darbu imtų griauti mūsų socialistinės visuomenės gyvenimo pagrindus, taigi valstybinės santvarkos pagrindus. Nėra tokių. Visoje Lietuvoje nė vieno."

Taigi, turbūt šią tiesą turėdamas galvoje, įžymusis tarybinis kritikas Vytautas Kubilius tame pat laikraštyje konstatuoja tokią kūrybinę pažangą:

"Per metus išeina maždaug 30 poezijos knygų, o kiek jose iš tikrųjų poezijos — ar paklausime kada savęs? ... Susidarė literatūrinio gyvenimo taisyklė — po pirmojo rinkinio reikia leisti antrąjį (tada priima ir Rašytojų sąjungą), po to reikia leisti trečią ir penktą (nes autorius — sąjungos narys), po to reikia leisti mažo formato rinktinę, po to didelio formato rinktinę ir t.t." Tad — "Kuriam galui kritikui guldėti galvą dėl dešimties, šimto ar tūkstančio prastų eilėraščių — istorijos vandenys vis tiek juos nuplaus..."

MUMS RAŠO

"Ponai Tautiečiai,

Aš esu tikras lietuvis patriotas ir norėčiau žengti tiesiu mūsų kovos keliu, bet per porą dešimtmečių tas kelias man gerokai susikrovino. Pradžioje aš darbu ir aukomis tvirtai rėmiau Al-

PRIPRANTAMS IR PRIPRASIME...

šuo, sakoma, ir kariamas pripranta,
O mes priprantam šunį kardami
Vaidint laižūną, sukčių, intrigantą,
Net angelą su velnio širdimi.

Priprantame prie rankos, kuri duoda
Ir davus vėl atsiima daugiau,
Prie melo, skirto pavergtu paguodai
Ir tikinčiam apgauti mandagiau;

Prie Judo grašių, svetimų tėvynių,
Pardavę priešui savą už kruopas,
Prie vilties mūsų protėvio urvinio,
Kad ir kuilyl į rojų įropos.

Priprantame prie kojos, kuri spiria,
Kol ją bučiuot nužeminti pradės, —
Priprasim ir prie prakeiksmo numirę,
Kurį pridės prie mūsų pavardės...

Tarybiniai kultūros paminklai

Okup. Lietuvos valdžia mūsų turistams visada rodo tik restauruotą Vilniaus senamiestį, atstatytą Trakų pilį, keletą granitinių paminklų tarybiniam herojams ir prikalta misinginę

ta, bet, paskaitęs apie jį kelis kritiškus straipsnius, šios organizacijos atsiskaido ir nutariau betarpiškai remti Vliką ir Tautos fondą. Vėliau, pasiskaičius dar daugiau straipsnių, paaiškėjo, kad klystu, ir visas savo jėgas ir pinigus nukreipiau į Lietuvių Bendruomenę. Bet dar neseniai, kaimynų apšviestas, iš šios LB viešai išstojau ir iširikiavau į Reorganizuotąją. Deja, tu pačių kaimynų išjuoktas, dabar pasišalinau ir iš tos Reorganizuotos, nes matyt vėl suklydau. Tad patarkite, ką man daryti, nes jau visai susisuko galva, beieškant tikro kelio.

Tautietis"

Redakcija: Jeigu jau taip ilgai esi keliavęs ratu, kad net susisuko patriotinė galva, tai pradėk savo kelionę į atbulą galą, kad ji atsuktų atgal.

lentą, kur vieną naktį pernakvojo Leninas. Bet aiškėja, kad yra tarybiškai pagerbtas ir kitų lietuvių kultūros kūrėjų atminimas. Apie tai "Literatūra ir menas" (Nr. 49) tarp kitko mums pateikia ir tokių pavyzdžių:

"Net nesmagu rašyti — lankytojai aptinka mėslo V. Mykolaičio-Putino gimtajame kieme Pilotiškių kaime."

"Beje, anksčiau nugriauti ir K. Binkio namai".

"Kapsuko rajono žemaitės kolūkis netgi išplėtė gyvulininkystės fermas šalia K. Borutos gimtinės".

"Nemaloniomis biurokratizmo gleivėmis Puziniškyje apveltas Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtasis namas... Sakytume, lyg bulvė rudens vandeny pūva." Tenka stebėtis, kad laikraščio bendradarbių liudijimu — "Nykų išpūdį palieka ir S. Neries gimtinė — su pasibaisėtinai veršių ištremptu širvintos upelės slėniu... ir gyvulių nuniokotu atšlaiumu."

Tai pasiskaitę, ir trokštantieji tarybinėje Lietuvoje įsiamžinimo išeivijos rašytojai turėtų gerokai nusiraminti, nes čia jų amžiną atminimą liudys bent jų margi vaikai ir rezidencijos, o tėviškėje būtų likusi gal tik "tualetinė būdelė" už tvarto...

PER VĖLAI SUSIRŪPINTA...

Gydytojas: Gerbiamas tautiet, dabar jau nieko aš tau negaliu pagelbėti. Per vėlai kreipeisi... Matyt, vaikystėje buvai angelaitis, jaunystėje ir vėlesniame amžiuje niekad iš arti nepažinai jokios mergelės ar moterėlės, niekad nesi maudėsis bendrame plažėje, niekad nesi ragavęs šnapso, niekad nekovojai prieš jokią valdžią, o čia nesiginčijai net su mūsų vadovaujančiais veiksniais. Tai va dabar ir turi viso savo gyvenimo nepanaikintus rezultatus...

Lietuva bus laisva

(Atkelta iš 1 psl.)

gąsdina dar ir dėl to, kad mūsų sąmonėje saugomas gilus ir teisingas šio žodžio turinys. Okupantai gerai žino, kad kol mums bus brangi šio žodžio prasmė, kol šis žodis gyvas bus mūsų širdyse, mes nenustosime pergyventi dėl nepriklausomybės praradimo, nenustosime ieškoti būdų, kaip kovoti, kad Lietuva vėl taptų nepriklausoma valstybė.

Vasario 16-ji turi būti mums ta vėliava, po kuria turime susitelkti naujam kovos žygiui už laisvę, už Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą.

Bet ar jaunimas Lietuvoje ruošiasi naujiems žygiams? Ar jam žinoma Lietuvos nepriklausomybės atstatymo diena? Savilaidinės "Aušros" 15-tame numeryje švitrys rašo, kad "79-tų vasario 16-tąją ant Kauno IV vidurinės mokyklos stogo buvo iškelta trispalvė nepriklausomos Lietuvos vėliava. Ji kabėjo iki 10 val. ryto. Atvykę saugumiečiai su kopėčiomis, nukabino. (...) Trispalvė kabėjo ir prie 34-tos vidurinės mokyklos. Ji buvo nuimta 9 val. ryto".

Gal tai buvo tik vaikiškos išdaigos, bet gal ir ne.

"Aušra" ketvirtame numeryje, straipsnyje "Nepriklausomybės netekimas — skaudi lietuvių tautos nelaimė" Sigitas Tautgina vertina 22-jų metų pasiekimus: "Trumpas, vos dvidešimt dvejus metus trukęs, nepriklausomybės gyvenimas, tai didelio lietuvių tautos pakilimo laikotarpis, kuriam negali prilygti nė vienas anksčiau pragyventas laikotarpis, tęsėsis šimtmetį ar net daugiau. Vos pakilusi lietuvių tauta, kurią jau devyniolikame šimtme tyje laikė mirštančia ir kitų šalių mokslininkai vyko į Lietuvą užrašyti lietuvių dainas, papročius, padavimus, tarmes, kad seniausioji indoeuropiečių kalba neišnyktų be pėdsaku mokslui, nepriklausomybės metais tvirtai atsistojo ant kojų, sustiprėjo ir tiek pakilo įvairiose ūkio ir kultūros srityse. Kad jau galėjo eiti kartu su aukštos kultūros tautomis.

Nepriklausoma valstybė kūrėsi labai sunkiomis sąlygomis. Ką tik buvo praslinkęs pirmasis pasaulinis karas, palikęs krašte griūvėsius ir sunaikintą ūkį. Kaimynai nepalankiai žiūrėjo į besikuriančią valstybę ir planavo užgrobti jos teritoriją. Kai okupacinė vokiečių kariuomenė traukėsi, į Lietuvą iš rytų ėmė veržtis raudonieji daliniai, iš pietų — lenkų legijonai, o šiaurės vakaruose plėšikavo carinės armijos ir nugalėtos Vokie-

tijos kariuomenės likučiai, vadovaujami avantiūristo Bermonto-Avalovo. Reikėjo kurti valstybę ir kartu su ginklu rankoje kovoti su daug skaitlingesniais ir galingesniais priešais. Pavojai ir sunkumai buvo be galo dideli. Bet tautos ryžtas sukurti savąją valstybę buvo nepalaužiamas. Sunkumai buvo nugalėti ir sukurta nepriklausoma valstybė. Nepriklausoma valstybė buvo tautos sutikta kaip šviesi viltis, sužadinsi tautoje nepaprastą entuziazmą, energiją ir didelį kūrybinį užmojį..."

Daugiau negu 20-ties puslapių straipsnio mintis Tautgina suveda taip: "...Lietuvių tauta, siekdama atgauti nepriklausomybę, turi ruoštis ilgai ir sunkiai kovai. Priešas turi didelę jėgą, be to, yra begalo klastingas, žiaurus ir veidmainingas, pavergimą ap-

šaukęs išdavimu, religinį persekiojimą — tikėjimo ir sąžinės laisvės gynimu, tautos teisių gynimu — buržuaziniu nacionalizmu, o pavergimo ir priespaudos rėmėjus — tikrais patriotais ir geriausiais lietuvių tautos sūnumis. Priešas gudrus, turi išsidirbęs priespaudai išlaikyti išbandytus metodus, kuriuos sumaniai naudoja. Kovotojai už tautos laisvę turi būti pasirengę išlaikyti ir ištverti ne tik fizinius, bet ir moraliinius smūgius.

Reikalingas atsargumas ir kovinis nusimanyimas, o labiausiai ištvermė ir nepalaužiamas tikėjimas, kad laisvė bus iškovota..."

Lietuvos pagrindžio spaudoje skelbiamuose eilėraščiuose laisvės tema užima svarbią vietą. "Aušros" 8-tame numeryje pesimistiškai nuskamba šis Čingos eilėraščio posmas:

"Mes prakeikiame savo likimą!
Ne tik savo — ir savo tautos!
Tauta žūsta: vieniems ištrėmimas,
Kitiems mirti Tėvynės miškuos."

Valdo Audronio eilėraštyje "Lietuva ant kryžiaus" Alma Mater pirmame nu-

meryje skamba liūdna gaida:

"Tikėjome, kad laisvė amžiams švinta,
Kad niekas jos nebegalės atimti.

O išplėšė ją mums, kaip gyvą širdį
Sušaudė ją prie žydinčios obels.
Vėl mus actu ir tulžimi pagirdė
Ir šaukė, klykė: niekad nesikels!

O Viešpatie, nejau tiek kraujo veltui
Nejau, nejaugi veltui tiek aukų?"

Tačiau tas pats Audronis "ter" numeryje jau rašo: paskutiniame "Alma Ma-

"Apgaule niekad, niekad netikėjome,
Bodėjomės ir vergo likimu,
Ir neatsisakėme senolių paveldėjimo,
Nei savo žemės, nei tėvų namų!

Tėvynės meilės vedami išėjome
Kovoti — ilgiau tylos nebus! —
Sulauksime pavasario žydėjimo
Išgirsim laisve skambančius varpus."

Kietu kaip plienas balsu jie į tautiečius prabyla Do-"Aušros" 20-tame numery-

natas Šaltalankis:

"Mūsų tautą nuo amžių grubiai
priešai niekina, engia ir ardo..."

Bet vistiek ji lyg upė leduos
Ir gyvybę dar turi ir srovę.
Idealų šventų neparduos,
Neiškeis į pripildytą lovį.

Atžalyną išlaužyt neleis!
Neįsūnys nė svetimą tarmę!
Nenueis išdavikų keliais,
Bet išsaugos ir vardą ir garbę!"

Vienkartinė "Aušrelė", išleista saugumui sulikvidavus "Laisvės šauklį" perspausdino iš jo "Laisvųjų lietuvių" pasirašytą kreipimąsi:

"Laisvas yra kiekvienas, kuris visomis išgalėmis priešinas pavergėjo pastangoms jį nulietuvinti, nužmoginti, nutautinti. Ši taisyklė tinka ir ištisoms tautoms. Kiekviena tauta, kovojanti su pavergimu — laisva, nors jos teritorija ir yra okupuota. Paradusi išorinę laisvę, ji išsaugoja vi-

dinę, dvasinę. Lietuvių tautos pastarųjų dešimtmečių istorija (nekalbant apie visą laikotarpį nuo valstybinio savarankiškumo praradimo) tai įtikinamai parodė.

Po žiauriai numalšinto 1863 metų sukilimo kelis dešimtmečius nebuvo aktyvesnio tautos pasipriešinimo. Bet švito "Aušra", "Varpas", skelbdami dvasinį lietuvių tautos atgimimą.

1944 metų sukilimas, trukęs 10 metų, buvo numalšintas dar žiauriau. Atrodė,

Eglė Juodvalkė

kad teks laukti kelis dešimtmečius, kol subręs naujos pasipriešinimo jėgos. Tačiau dar nenutulus partizanų šūviams, 1956 metų Vėlinių vakarą Kauno miesto kapinėse iškilo trispalvė. Studentai, inteligentai, iš Rusijos konclagerių sugrįžę kaliniai su ašaromis akyse traukė Lietuvos himną, giedojo "Marija, Marija, palengvink vergiją..." Skambėjo šūkliai: Laisvę Lietuvai! Lauk rusiškuosius okupantus! Lėkė akmenys į čekistus. Vilniuje tą patį vakarą iš Rasų kapinių išsiliejęs jaunimas, dainuodamas patriotines dainas, užtvindė gatves, keletą valandų sustabdydamas eismą...

Tegul šie puslapiai bylos apie negęstantį tautos laisvės ilgesį, apie pastangas tų žmonių, kurie neįmanomiausiomis sąlygomis tęsia laisvųjų lietuvių tradicijas," rašo pagrindžio "Aušrelė".

"Aušroje" ir "Alma Mater" randame raginimus nuodugniai susipažinti su Lietuvos istorija, ypač nepriklausomybės laikotarpiu. Mums patariama blaiviu žvilgsniu peržvelgti trūkumus, įvertinti laimėjimus. Cituoju:

"Dvidešimt Nepriklausomos Lietuvos metų — mūsų tautos istorijos šviesiausias puslapis. Tai uostas, į kurį visą laiką turi būti nukreiptas Lietuvos vairo. Bet būkime objektyvūs. Nuo klaidų niekas neapdraustas. Per tą dvidešimtmetį būta ne tik laimėjimų, bet ir klaidų, nesąžiningumo, piktos valios. Tad kai kuriuos nepriklausomos Lietuvos trūkumus, tarybinės propagandos brukte brukamus, reikia pripažinti. Tik nepamirškime, kad laisvę atgavome beveik pliki, nuogi, neturėdami nei valstybės valdymo patirties, nei tinkamų kadry. Argi galima buvo išvengti klaidų? Palyginus su tuo, kas laimėta, kas pasiekta, ką iš to laikotarpio lietuvių tauta atsinešė į šiandieną, tie trūkumai nublinksta.

Dabar mūsų tauta pergyvena juodžiausią nelaisvės naktį ir atrodo, kad nėra vilties sulaukti laisvės

rytmečio. Bet argi mūsų tautos žadintojai: Basanavičius, Kudirka, Maironis ir visa plejada tų šauniųjų vyrų, kuriais dabar mes pagristai didžiuojamės, argi jie negyveno panašiomis sąlygomis? Argi ir jiems neatrodė, kad carizmas amžinas? Bet jie tikėjo, kad pastangos nenueis veltui, kad mūsų tauta atgaus laisvę — ir jų svajonės išsipildė! Tad kiekvienas, bent kiek susipažinęs su istorija žino, kad toks anachronizmas, kaip Tarybų Sąjunga su jos pavergtųjų tautų politine ir kultūrine priespaula, su žmogaus teisių trypimu ir visišku žmogaus bei visos liaudies valios ignoravimu, bei jos pajungimu visagalės partijos valiai — anksčiau ar vėliau turės žūti. Kaip tai atsitiks — nežinia.

Šiaip ar taip, vienu galime neabejoti — Lietuva vėl taps laisva ir nepriklausoma! Apie tai svajoja kiekvienas doras lietuvis, per visas tarybinio gyvenimo negandas išnešęs gryną, nesuteptą sąžinę ir tvirtą tikėjimą šviesia ateitimi.

Tos svajonės išjudina mus, pažadina laisvės troškimą, neduos mums, ypač jaunimui, paskęsti karjerizmo ir prisitaikėliškumo baloje, primins, kad mes, kaip tauta, turime vieną tikslą ir jo mes sieksime, nežiūrindami jokių sunkumų ir kliūčių, žada savilaidinė "Aušra" 14-tame numeryje. O "Alma Mater" jau visai konkrečiai pažymi: "Labai svarbus dalykas — visur ir visada gilintis į savo tautos istoriją. Tik gerai ir objektyviai pažinę savo krašto istoriją ir kultūrą, išlikime atsparūs okupantų pragaištingai misijai Lietuvoje.

Būkime tikrais patriotais. Kas iš to, jei deklaruosime patriotizmą, o gyvensime pagal Maskvos peršamus receptus, neskirsime, kas mūsų, o kas rusų. Jei girtuokliausime būsime morališkai pakrikę, abejingi savo tautinei kultūrai, savo tautos tradicijoms, jei terūpės tik karjera, asmeniniai reikalai, jei mūsų poreikiai išsišems tik materialiniu gerbūviu, nerūpestingu gyvenimu — tai būsime tik pseudopatrijotai. Be abejo, mes tokiais būti nenorime! Todėl nepriklausomybės atminimo dieną apie visus tuos dalykus giliai pamąstykime, perversinkime savo mintis ir darbus. Ir svarbiausia — rimtai susimąstykime, ką galime jau dabar padaryti, kad mūsų trokšamas idealas — Lietuvos nepriklausomybė vėl būtų tikrovė."

Tie žodžiai taikomi Lietuvos gyventojams, bet su mažais pakeitimais jie lygiai galioja ir mums, gyvenantiems užsienyje. Jei mes būsime tik "šventiniai" patriotai, kuriems Lietuva ir jos rūpesčiai įgauna pras-

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

TURININGAS MINĖJIMAS

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio valdyba, pirmininkaujama Gražinos Gražienės, suruošė tradicinį Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 63-jų metų sukakties minėjimą. Minėjimas įvyko š. m. vasario 8 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje.

Minėjimas pradėtas iškilinga sueiga, kurią pravedė ir žodį tarė pirmininkė Gražina Gražienė. Įnešus Korp! Neo-Lithuania vėliavą, sugiedotas Lietuvos himnas. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą perskaitė Edas Modestavičius.

Turiningą ir dienas pritaikintą paskaitą skaitė filisterė Eglė Juodvalkė, dabar gyvenanti Miunchene ir dirbanti Laisvės radijuje.

mę tik kartą metuose, ir mums tiks tik pseudopatriotų vardas. Jei konkrečiais darbais neremsime tų, kurie savo gyvybe rizikuoja, skleidami Lietuvos laisvės mintį okupuotame krašte, būsim neverti lietuvių vardo. Paskutinė ištrauka iš Lietuvos pagrindinės spaudos šių 63-jų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo metinių progą, paimta iš "Aušros" 15-tojo numerio:

Ramiai ir garbingai gali ilsėtis kapuose tie Lietuvos sūnūs ir dukros, kurie atliko savo pareigą Tėvynei. Ypač tie, kurie net gyvybę paaukojo!

Rami sąžinė tų, kurie dėl jos kenčia kalėjimuose, lageriuose, tremtyje.

O mes visi turime rimtai savęs klausti: ar esu sąmoningas, doras lietuvis? Ar nedarau gėdos savo Tėvynei? Ar netalkininkauju okupantams ją nutautinti, subedievinti, doroviškai sužlugdyti? Ka esu paaukojęs ant jos laisvės ir garbės aukuro?

Kiekvienas lietuvis tėvas, kiekviena lietuvė motina turi paklausti savęs: ar žinau, ar mano vaikai Vasario 16-osios prasmę? Ar pažįsta jie bent šiek tiek Lietuvos istoriją, jos didvyrius?

Ar žinomos jiems tikrųjų Lietuvos patriotų aspiracijos, kovos ir kančios?

Vasario 16-oji todėl turi būti ir paskatinimo diena gyviau domėtis savo tautos praeitimi, dar daugiau dirbti Lietuvai, dar atkakliau ginti laisvės ir teisingumo principus bei žmogaus teises.

Vasario 16-oji pagaliau yra mums tvirtos, neblėsiančios vilties diena:

Lietuva bus laisva!"

Po paskaitos pademonstravo iš juostos ištraukas, siunčiamas į ok. Lietuvą per Laisvės radiją. Radijo programa pradedama giesme Lietuviais esame mes gimę, tariamas trumpas prasmingas žodis, giedamas Lietuvos himnas, skaitomas aktas, perduodamas diplomatinio šefo sveikinimas ir trumpa istorinė apžvalga. Pirmoji radijo programos dalis trunka visą pusvalandį.

Eglės Juodvalkės paskaita, trukusi 25 minutes, sulaukė šilto pritarimo.

Iškilingoji sueiga baigta GAUDEAMUS.

Meninėje dalyje buvo perduotas montažas ir rašytojo Romualdo Spalio vienos kartos istorijos ciklo — nuo Gatvės berniuko nuotykių iki Auksinio saulėlydžio gundymų. Montażą paruošė Genovaitė Modestavičienė, įvadus tarp atskirų knygų perdavė Vytautas Kasniūnas, sr. Ištraukas skaitė: Audronė Karalienė, Viligailė Lendraitienė, Daiva Meilienė, Jūratė Tautvilaitė, Rita Valkiūnienė, Marius Kasniūnas, Vitas Plioplys, Linas Regis, Jonas Rukis ir Jonas Savickas. Skaitymų įtarpose dainavo Jūratė Tautvilaitė, pritardama sau gitara ar kartu su neolituonų orkestru. Neolituonų orkestras, kurį sudaro: Algis Modestas (vedėjas), Zigmas Mikužis (ir dainuoja), Vytas Paškus ir Robertas Jokubauskas, atliko dalį programos.

Minėjimas buvo turiningas ir naujas, atliktas pačių jaunųjų korporantų. Neolituonų, ir jų bičiulių bei šeimos narių susirinko gražus būrys (apie 120 žmonių).

Prie šio minėjimo suruošimo daug darbo ir rūpesčio įdėjo pirm. Gražina Gražienė, o meninės programos paruošime — Genovaitė Modestavičienė.

Po programos, vyko pasivaišinimas ir pasidalinimas įspūdžiais.

SAVANORIŲ PAGERBIMAS

LB Marquette Parko apylinkės valdyba š. m. vasario 21 d. 7 val. vak., Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.), ruošia kūrėjams-savanoriams pagerbti akademią.

Programoje: inž. Valdo Adamkaus paskaita ir sveikinimai. Meninę dalį atliks solistė Praurimė Ragienė, Chicagos lietuvių styginis ansamblis, vadovaujamas muz. Fausto Strolis ir Kr. Donelaičio mokyklos mokiniai.

Visi kviečiami dalyvauti akademijoje-vakarieneje ir

Vytauto D. šaulių rinktinės tautinių šokių grupė vasario 1 d. atlikusi meninę programą Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties minėjime Chicagoje.
P. Malėtos nuotr.

‘AŠ ESU GARBINGOS TAUTOS NARĖ’

Lietuva daug amžių gyvavo ant Baltijos jūros kranto. Mindaugo, Gedimino ir Vytauto valdoma ji augo ir stiprėjo. Tačiau po kiek laiko šis galingas kraštas pradėjo silpnėti; žmonių gyvenimas prastėjo, o įsigalėję bajorai nesirūpino krašto likimu. Netrukus rusai užėmė Lietuvą, skleidami rusų kalbą ir tikėjimą, bandydami sunaikinti lietuvių. 123-rius metus Rusija laikė Lietuvą priespaudoj. Jie įvedė sunkią baudžiavą, uždarė lietuviškas mokyklas ir bandė pašalinti laisvės troškimą iš žmonių širdžių. Pagaliau, 1864 m. rusai uždraudė lietuviams spausdinti lietuviškas knygas ir laikraščius.

Tačiau prieš šią priespaudą lietuviai išsilaikė. Paskatinti S. Daukanto ir M. Valančiaus jie drąsiai kovojo prieš pavergėjus: organizavo sukilimus, spausdino Prūsijoje lietuviškas knygas ir slapta atnešdavo jas į Lietuvą. Nors lietuviai žinojo, kad sugauti knygnešiai ir sukilėliai bus žiauriai baudžiami, jie buvo pasiryžę kovoti už laisvę ir mirti už tėvynę. Ši tautinį atgimimą rusai negalėjo niekaip nugalėti; 1904 m. jie grąžino Lietuvai spaudą. Pamažu Lietuva pradėjo atgyti. Atsirado daugiau laikraščių, ūkininkai leido savo vaikus ne tik į pradinės mokyklas, bet į gimnazijas ir universitetus užsieny.

Šitokiu būdu Lietuva nepasidavė pavergėjams. Pirmojo pasaulinio karo metu rusai pasitraukė iš Lietuvos ir į jų vietą atėjo vokiečiai. Nors jie taip pat buvo pavergėjai, tačiau lietuviai jau siekė atgauti nepriklausomybę.

Įėjimo auka 15 dol. asmeniui. Bilietai gaunami Paramoje.

somybę. 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę. Lietuvos Tarybos pastangos, dar vokiečių okupacijos metu, atstatyti Lietuvos valstybę privedė prie šio pirmo laisvo ir be jokių ryšių su kitomis tautomis nepriklausomos Lietuvos paskelbimo. Buvo aišku visam pasauliui, kad Lietuva buvo laisva valstybė.

Deja, šia laisve lietuviai džiaugėsi tik 22 metus. 1940 m. rusai vėl pavergė Lietuvą, ir ji iki šiol dar nėra laisva.

Tačiau Vasario 16-ji yra švenčiama visų lietuvių, gyvenančių laisvame pasaulyje. Ją minėdami, mes atsi-

mename ryžtą tų lietuvių, kurie savanoriškai kovojo už tėvynės laisvę ir nesigailėjo mirti už ją. Vasario 16-ji mums amžinai liks kaip paskata kovoti už lietuvių ir būti išdidiems, kad mes esame lietuviai.

Renata Variakojytė
Kr. Donelaičio aukšt.
mokyklos 8 kl. mokinė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NUTRITIONIST

Leading long term care corporation is looking for a full time Nutritionist. Registered Dietitian preferred or will consider a bachelors degree in Nutrition. Challenging position with travel required.

Forward resume and qualification to:

CHRIS DEITCH
NATIONAL LIVING CENTERS
777 S. POST OAK RD.
SUITE 600
HOUSTON, TEXAS 77056
OR CALL 1-800-392-9624 (5-8)

Puikiausius kailius

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką

Normana Buršteina

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Kanados lietuviai

J. Varanavičius

"ATŽALYNO" NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Tautinių Šokių Grupės "Atžalynas" narių susirinkime š. m. sausio mėn. 25 d., LN Karalienės Mortos salėje, dalyvavo užsiregistravę 48 nariai. Ši organizacija yra užregistruota atitinkamoje valdžios įstaigoje kaip kultūrinė organizacija, atleista nuo pajamų mokesčių ir aukotojai gauna mokesčių nuolaidą. Jos narius sudaro dalyvaujančio jaunimo šokių grupės tėvai, kurie moka \$10 metinį mokesį. Iš viso "Atžalynas" turi apie 60 narių, kurių skaičius keičiasi pagal dalyvaujantį jaunimą šokiuose.

Metinį susirinkimą atidarė tėvų komiteto pirmininkas W. Dauginis, pakvietęs susirinkimo pirmininku P. Dovidaitį ir sekretorium — P. Jurėną. Pagrindinius pranešimus padarė "Atžalyno" buvusi vadovė Aldona Zanderienė ir pirm. W. Dauginis, iš kurių paaiškėjo 1980 m. veiklos apimtis.

"Atžalynas" turi apie 100 šokėjų, kurie suskirstyti į

keturias grupes: mergaičių nuo 5 iki 9 metų, vaikų mišri grupė nuo 9 iki 12 metų, vidutinė — jaunių nuo 12 iki 16 metų ir vyresniųjų — studentų. Jų mokytojais 1980 metais buvo: Ričardas Drescheris, Vida Javaitė, Irena Poškutė, Snieguolė Underytė ir ansamblio vadovė — Aldona Zanderienė, kuri šias pareigas 1981 m. perdavė sugrįžusiai po vienerių metų iš Australijos buvusiai vadovei Silvijai Martinkutei. 1980 m. "Atžalynas" turėjo 15 pasirodymų koncertuose ir renginiuose. Dalyvauta vasario 16 minėjime, Otavoje, vasario 8 d. Bostone surengtame koncerte. Pr. metais balandžio 19 d. buvo "Atžalyno" metinis koncertas Lietuvių Namuose, dalyvauta etninių grupių karavane, Vilniaus paviljone, ir kituose renginiuose. 1980 metai buvo užbaigti metine popiete lapkričio 30 d., kuri praėjo su dideliu pasisekimu. Šiuo metu ansamblis pradeda ruošti savo veiklos dešimtmetį paminėti, kuris įvyks š. m. gegužės mėn. 2 d.

Iš pajamų ir išlaidų apy-

skaitų išryškėjo, kad "Atžalynas" 1980 m. turėjo pajamų \$34,339, kurias sudarė individualinės ir organizacijų aukos, pajamos iš koncertų ir renginių. Išlaidų iš viso turėta \$31,537, kurias sudarė kelionės, renginių, inventoriaus įsigijimo ir reprezentacijos išlaidos. "Atžalynas" turi įsigijęs vertingą turtą-inventorių už \$8,344, kurį sudaro: berniukų tautiniai drabužiai už \$4,414, įvairios medžiagos drabužiams — \$1,700, akordeonai — \$699 ir kitos reikalingos reikmenės. Repeticijomis ir renginiams jis naudojasi nemokamai Lietuvių Namų patalpomis, už kurias finansiskai atsiskaityta sumoje \$5,600, gavus ir gražinus LN pašalpą. Iš viso "Atžalynas" turto turi už \$20,177.

Papildydamas pranešimus, pirm. W. Dauginis painformavo apie ateities planus. Buvo planuota šių metų vasarą vykti į Romą, tačiau neatsiradus pakankamam skaičiui berniukų, atrodo, ši išvyka neįvyks. Numatoma vykti vasarą į Thunder Bay, kur mūsų šokėjai galės dalyvauti "Summer's Games" programose ir pailsėti apie 10-12 dienų liepos mėn. pradžioje. Prieš metus buvo iškeltas sumanymas aplankyti Lietuvą. Šis reikalas yra labai jautrus, jis tiriamas ir, jei susidarys palankios sąlygos, gal būt, rudenį "Atžalyno" šokėjai pasirodys Vilniuje.

Grupių repeticijos vyks ta Lietuvių Namuose. Mokytojai šokius aiškina lietuviškai ir kartais angliškai, nes yra jaunų šokėjų iš mišrių šeimų, kurie nemoka lietuviškai. Tačiau ir šie po pusmečio pramoksta lietuviškai. Susidaro sunkumų su pavėlavimais atvykstančių ar visai neatvykstančių į repeticijas. Pastebėta, kad toliau gyvenantieji yra uolesni lankytojai, nes jais labiau rūpinasi tėvai. Pirmininkas W. Dauginis prašė tėvus atkreipti į tai dėmesį ir pasirūpinti, kad šokėjai punktualiai dalyvautų repetici-jose. Šokėjai patys yra sutarę pavėlavimo pinigines baudas po \$1.00, kurias jie patys ir tvarko.

Berniukams šokėjams drabužius parūpina tėvų komitetas. Vieno tautinio kostiumo kaina — apie \$200. Mergaičių drabužiai kainuoja apie \$500-700 ir jų įsigijimu rūpinasi šokėjų tėvai.

Į tėvų komitetą pagal balsų daugumą buvo išrinkti: W. Dauginis, A. Zanderienė, J. Macijauskienė, D. Šturmas, A. Lukošienė, A. Vaičiūnas, P. Dovidaitis, J. Greičiūnas, A. Podsadecki, J. Vitkūnienė, W. Grenke. Kandidatais liko: K. Poškienė ir A. Sagevičienė. Buvusi revizijos komisija buvo perrinkta ir 1981 metams:

V. Biskys, J. Lelis ir P. Jurėnas.

Susirinkimas užtruko pusantros valandos, praėjo darbingoje nuotaikoje ir su padėka dirbančiam komitetui, ansamblio vadovei, mokytojams ir šokėjams, kurie savo darbais ir veikla išlaiko bei žadina tautinį susipratimą ir sąmonę jaunojoje kartoje.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA TORONTE

Š. m. sausio mėn. 14 d. Lietuvių Namuose buvo sušauktas KLB Toronto apylinkės valdybos ir organizacijų veikėjų pasitarimas aptarti 26-tos Kanados Lietuvių Dienos renginio reikalus, kuri įvyks šiais metais Toronte. Posėdyje dalyvavo 15 asmenų. Buvo apsvaistyti Lietuvių Dienos renginiai ir nutarta ruošti:

1. 1981 m. spalio mėn. 9 d., penktadienį, literatūros ir dramos vakarą;
2. 1981 m. spalio mėn. 9 d., penktadienį, jaunimo susipažinimo vakarą-šokius;
3. 1981 m. spalio mėn. 10 d., šeštadienį, meno parodą, sporto varžybas, KLJS

suvažiavimą ir susipažinimo šokius;

4. 1981 m. spalio mėn. 11 d., sekmadienį, pamaldos ir koncertas.

Sudarytos renginių komisijos, kurios paruoš planus ir rūpinsis jų vykdymu. Bus kviečiami KLB krašto apylinkių meniniai vienetai dalyvauti koncerto programoje. Planuojama išleisti platesnį informacinį leidinį, kuriame bus plačiai aprašyta Kanados lietuvių organizacijų veikla. Nutarta apirūpinti informacija televizijos, radijo ir spaudos atstovus, pakviesti juos dalyvauti LD renginiuose.

• LN Vyrų būrelis valdyba sausio 17 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: B. Laučys — pirmininkas, Z. Revas — vicepirmin., L. Dūda — sekretorius, V. Kazlauskas — išdininkas, Z. Rorchertas — soc. reikalų vadovas, V. Bubelis, H. Chvedukas ir A. Padolskis — parengimų organizatoriai. Nutarta aktyviai dalyvauti LN rengiamame Užgavėnių karnavale ir su-ruošti birželio 14 d. gegužinę.

"Amber Holidays"

1981 M. EKSORSIJOS I LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/CHICAGOS:

*balandžio 15 — \$ 977.00	*liepos 20 — \$1112.00
gegužės 7 — \$1019.00	*rugpiūčio 3 — \$1112.00
birželio 4 — \$1148.00	rugsėjo 17 — \$1059.00
birželio 18 — \$1148.00	spalio 8 — \$1019.00

*Tiesioginis skridimas iš Chicago — \$114.00 daugiau.

IŠ NEW YORKO:

kovo 25 — \$ 977.00	rugpiūčio 3 — \$1068.00
gegužės 2 — \$1019.00	(su Varšuva)
gegužės 13 — \$1136.00	rugpiūčio 19 — \$1382.00
(su Ryga)	(su Ryga)
gegužės 21 — \$1108.00	rugsėjo 3 — \$1148.00
liepos 6 — \$1068.00	rugsėjo 24 — \$1059.00
(su Varšuva)	gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI ir RUPESTINGAI išsiunčia visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitom įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

NC PROGRAMMER

Lord Kinematics, leader in vibration/shock/noise control, has an immediate opening for an experienced programmer.

FUNCTION:

Evaluate manual and NC methods to provide optimum manufacturing sequences. Prepare tapes and programs after analysis of production requirements, drawing tolerances and machine capabilities.

EXPERIENCE:

3-5 years NC programming, including 3 and 4 axis machining centers. Knowledge of computers assist programming methods. Also, knowledge of fixture requirements and cutting tools applications necessary.

If you have the above qualifications and are ready for the challenge, please send resume, including salary history, to:

Ronald Holmes
Lord Corporation
1600 Peninsula Drive
P.O. Box 2051
Erie, PA 16512

LORD

We Are An Equal Opportunity Employer M/F/H/V

DR. DOVAS ZAUNIUS (50)

Dr. Albertas Gerutis

Tolesnės klausimo perspektyvos

Kada reikalas taip stovi, tai, nepaisydamas visų daromų spaudimų, aš galiu patikinti Lietuvos visuomenę, kad jokie grasinimai Lietuvos Vyriausybės ne per plauką neatbaidys nuo Lietuvos teisių ir suverenumo gynimo!

Jau Tautų Sąjungos Taryboj, pareikšdamas rezervų dėl raportų, aš radau reikalo nurodyti, kad Lietuvos Vyriausybė, nors siekdama sudaryti seimelio pasitikėjimą turinčią direktoriją, vis dėlto dėl ligšiolinio vokiškosios seimelio dalies laikymosi, gali būti priversta paleisti šį seimelį. Jeigu aš kalbu apie direktorijos pirmininko paskyrimą, tai laikau savaime aiškiu dalyku, kad Klaipėdos krašto gubernatorių neturi reikalo skirti į šią vietą tokį asmenį, kuriuo jis nepasitiki. Panašios prasmės siūlymai buvo tik Klaipėdos konvencijos redakcijos projektuose, bet jie Lietuvos Vyriausybės buvo atmesni ir pasirodė tik projektais. Taigi, gubernatorių direktorijos pirmininku gali skirti tik tokį asmenį, kurio jis pilnai pasitiki, ir statusas nenumato jokio gubernatoriaus suvaržymo direktorijos pirmininko paskyrimo klausimu.

Aš betgi turiu čia pabrėžti, kad Lietuvos Vyriausybės pareiškimas siekti direktorijos, turinčios seimelio pasitikėjimo, kurį esu pakartojęs ir signatarams, nėra tušti žodžiai, bet tikras jos noras. Tačiau nemanau, kad kam nors galėtų kilti abejojimo dėl gubernatoriaus teisės atsisakyti kalbėtis su seimelio daugumos partijomis tol, kol jos savo laikymusi užima neleistiną suvereninės valdžios atstovo atžvilgiu poziciją.

Šiandien visame pasauly su didžiausiu dėmesio įtempimu žiūrime į tai, ar direktorija, kurią šiomis dienomis sudarys Klaipėdos krašto gubernatorių, gaus seimelio pasitikėjimą, ir, jeigu negaus, ar gubernatorių paleis seimelį ir paskirs naujus rinkimus. Vokiečių prieš Lietuvos Vyriausybę ir jos organus pasauly yra varoma negirdėta agitacija ir daromas negirdėtas spaudimas. Atrodo net, kad po visų tų vokiečių Ženevoj prikalbėtų nepagrįstų prieita jau prie to, kad seimelio paleidimas yra statuto laužymas!

Šiuo klausimu yra susirūpinę ir Klaipėdos konvenciją su Lietuva pasirašiusios valstybės. Į visus jų padarytus paklausimus aš galėjau tiksliai pakartoti tą, ką aš pasakiau prie Tarybos stalo, būtent, kad mes sieksime sudaryti direktoriją, kuri, normaliai galvojant, turėtų gauti seimelio pasitikėjimą. Bet, pasirodžius, kad tai negalima, Lietuvos Vyriausybė, nė minutės nesvyruodama, paleis seimelį.

Tolesnės klausimo perspektyvos

Žinoma, esate girdėję, kad Vokietija nepasitenkino kreipimusi į signatarus prie Tarybos stalo ir kad ji jau antrą sykį yra kreipusis į juos diplomatinio keliu. Tamstos, manau, suprasite, kad man, kaip Užsienių Reikalų Ministeriui, stovinčiam pačiame darbų sukūryje, labai sunku pasisakyti šiuo momentu apie tolesnes to klausimo perspektyvas. Susirūpinusiai Lietuvos visuomenei galiu tik pasakyti, kad, žinoma, ir Lietuva nesnaudė ir taip pat yra padariusi, kas nuo jos priklauso, kad klausimas pasiliktų tose vėžėse, į kurias laimingai ji pavyko pastatyti prieš savaitę, ir kad jokie spaudimai, žinoma, negali mūsų įsitikinimo palaužti. Net jeigu ir signatarai atrastų reikalo kreiptis į Haagos teisumą, nors aš įsitikinęs, kad jie tokį žygį darytų, tik nusilenkdami didžiausioms iš Vokietijos pusės daromoms pastangoms, mes esame pasiryžę ir šio žygio nelaikyti mūsų pasmerkimu. Juk kiekvienas, kuris šiandien Lietuvai norėtų mesti kaltinimą, privalo tvirtinti, kad Lietuva neturėjo teisės atstatyti direktorijos pirmininką, slapto nuo Lietuvos Vyriausybės susižinojusį su svetima valstybe. Aš vis dėlto no-

riu tikėti, kad taip statyti klausimą negalės niekas, kas siekia valstybių konsolidacijos. Mūsų įsitikinimu, negalėtų mūsų žygio pasmerkti ir toks aukštas tarptautinis autoritetas, koks yra Haagos tribunolas, nes kitaip tai būtų ne taikos ir teisės gyvendymas ir tvirtinimas, bet jų ardymas!

Pabaiga

Baigdamas, visuomenės akivaizdoj noriu štai ką konstatuoti:

Mūsų kaimynas savo elgesiu parodė, kad norėtų atsisėsti į teisėjo kėdę. Aš manau, kad tokiu atveju jam būtų labai naudinga remtis ne iliuzijomis, o tikrais faktais.

Jau Taryboj man teko susidurti su vokiečių tvirtinimu, kad Klaipėdos kraštas esąs grynai vokiškas. Vokiečių delegatas Taryboj tarė galys išreikšti klaipėdos krašto gyventojų lietuvių skaičių 25 proc., visai betgi pamiršdamas, kad dar prieš 22 metų oficialinė vokiečių statistika atraud tenai daugiau kaip 60 proc. lietuvių. Jau Taryboj konstatavus šitą aplinkybę. Tebūnie leista šioje vietoje priminti tuos dešimtis tūkstančių parašų po kaizeriui Vilhelmui įteiktais prašymais leisti mokyklas lietuvių kalba. Tebūnie man leista priminti, kad iš Mažosios Lietuvos savo laiku ėjo spaudos šviesa net į Didžiąją Lietuvą, kad dar prieš spaudos atgavimą ten veikė žymus lietuviškų draugijų ir laikraščių skaičius. Tebūnie man, pagaliau, leista priminti įvairius rinkimus į Prūsijos landtagus, ir mes suprasime, kiek galima kalbėti apie gryną Mažosios Lietuvos vokiškumą.

Vokietija gal pasiteisins nenorinti ginčyti, kad to krašto gyventojai — lietuviai, tačiau ji norinti ginti jų savitumą. Į tai, neabejoju, visa mūsų visuomenė atsakys: ir mes šio krašto gyventojų savitumą labai ir labai gerbiame!

Ponas Reicho kancleris savo užvakar dieną vokiečių reichstage pasakyto kalboj Klaipėdos krašto vokiškam charakteriui pavaizduoti rado reikalo padaryti ekskursiją į žilos praeities gadyne, į laikus prieš septynetą šimtų metų. Gal bus ir man leista pasekti jo pėdomis, pažvelgti į praeities laikus ir ta proga priminti vieną olandų pavadinimą. Jis yra toks:

Prieš daugelį šimtų metų Flandrijos pajūry siautė bėsi audra, kuri išplėšė pylimus, ir jūra prarijo didelę olandų žemės dalį. Tą naktį, kada išsiliejo jūra, tos šalies gyventojai nespėjo išbėgti ir jūros dugne liko miestai, miesteliai, kaimai su savo gyventojais.

Dabar gi, kada olandų žvejai tylų sekmadienio rytą plaukią šia jūra, jie gali išgirsti iš jūrų dugno miestų, miestelių, bažnytkaimių varpų gaudimą...

Gerbiamosios ir gerbiemieji, ir mūsų šalies kūno nemaža dalis šimtmečių bėgyje paskandinta svetimojo jūroje. Ir mes tylų sekmadienio rytą kai kada galime išgirsti jų varpus, kurie nuolat gaudžia: "Eitkūnai, Stalupėnai, Trakėnai, Žirgulėnai, Ragainė, Baltupėnai, Alksnupėnai ir t.t. ir t.t. Povilaitis, Baltrušaitis, Baltramiejus, Smalakys ir Smaliejus ir t.t. ir t.t.

Mes siekiame gerų kaimyninių santykių su Vokietija, pagrįstų esamomis sutartimis, tačiau kam-kam, o tik jau ne vokiečiams mums priminti mūsų praeitis..."

Taip tuomet išskirtinai aktualiomis Klaipėdos krašto problemomis pasisakė Lietuvos užsienių reikalų ministras, pats kilęs iš "paskendusio varpų" krašto. Nuo to laiko to gintarinio krašto būklė, deja, katastrofiškai pablogėjo. Raudonasis kryžiuotis pasišovė išdildyti lietuviškus vardus, kad jie nesugaustų ir iš giliausio jūros gelmių.

1965 metų vasario mėnesį Vincas Rastenis prisiminė "Dirvoje" daktarą Dovą Zaunį. Autorius klausėsi Valstybės Teatre Kaune užsienių reikalų ministro įspūdingo pranešimo, ku-

rio tekstą tik ką ištisai pakartojo. Šalia Zauniaus asmens apibūdinimo V. Rastenis aprašė, kokio milžiniško atgarsio susilaukė ministro žodžiai apie "nuskendusius varpus". Štai ištrauka iš "Dirvos" (cituota pagal Kanadojeėjusį "Lietuvos Pajūrį", 1965 m. No. 1):

"Dovas Zaunius ištisą penkmetį buvo Lietuvos vėliavnešys jos tarptautiniuose santykiuose. Įspūdinga povyza, vakarietiško džentelmeno manieros, dalykiškas samprotavimas ir santūrus orumas — jo ginklai ir šarvai, kurių dėka galėjo su pasitikėjimu ir nesvyruodamas tą vėliavą nešti per nesiliaujamas grumtynes.

Kad jis buvo Mažosios Lietuvos sūnus, tai buvo iš dalies jam ir nepatogumas, ypač tiesioginiuose santykiuose su Vokietija. Juk kiekvieno fanatiškesnio vokiečio akyse jis, buvęs Reicho pilietis, atrodė "dezertyras, išdavikas". Bet dėl tos pačios priežasties jis kaip tik čia jautėsi gerai pažįstamame kovos lauke. O mums kitiems tam tikrais atvejais tai buvo ypatingai dviasip stiprinanti aplinkybė.

Kartą, grįžęs berods po laimėtos Boetcherio (Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko) atstatymo bylos, kalbėjo teatro salėj Kauno visuomenei, — apie bylą, apie Klaipėdos krašto padėtį tarptautinėje plotmėje, net ir iš viso apie Mažosios Lietuvos problemą. Kaip paprastai, ramiai ir dalykiškai papasakojęs, kas atsitiko ir kaip yra, į pabaigą suintymėjo, sujautrėjo. Papasakojo legendą apie miestą, nuskendusį ežere, kurio paviršiuje šviesių mėnesienų vidurnaktiais tebegirdimas miesto varpų skambėjimas, tebeskelbias, jog miestas dar gyvas, jog dar iškils ir gyvens. Tas ežeras, sako, netoli nuo mūsų, ir grįždamas iš Vakarų, sako, girdėjau ten skambančius varpus: Eitkūnai, Stalupėnai, Instrutis, Lazdėnai, Tolminkiemis, Peleninkai, Labguva, Tepluva, Skaigiriai, Juodšiliai, Darkiemis, Molynė, Didlaukis, Šienlaukis...

Nepabaigė Zaunius to "varpų skambėsio": smarkesnės plojimų audros Kauno teatras, turbūt, niekad — nei pirma, nei paskui — negirdėjo. Žmonės sustojo, šaukė valio, nors ir ne visi, nes dažnas susijaudinimo ašaromis springo. Garsiai suskambėjo tada Mažosios Lietuvos paskendę varpai: Berlynas tą patį vakarą išgirdo, ir buvo iš ten aštrių priekaištų.

Šiandien Dovas Zaunius būtų bėbaigias 73-čius metų savo amžiaus. Dar nemaža jo vienmečių ir vyresnių tebėra mūsų tarpe. Jisai išėjo 48-nių nebaigęs. Išėjo tamsiais debesimis Lietuvos padangei apsinaukus. Pačios didžiosios audros nebematė. Žiauri būtų jam buvusi".

Pabaigai dar paminėsiu kelis atsiliepimus iš Vokietijos. Berlyno dienraštis "Tag" pagal "Eltos" vasario 29 d. pranešimą, rašydamas apie Dr. Zauniaus paskaitą Kaune, padėjo tokią antraštę: "Brueningo kalba nepadarė jokio įspūdžio!" Toliau "Elta" rašė iš Berlyno: "Visi laikraščiai vienodai praneša, kad Brueningo grasinimai imtis represijų nepriversią Lietuvos nė per plauką nusileisti nuo savo pozicijų. Lietuva nenusileisianti net ir tada, jei Vokietija pavartosianti pačias griežčiausias represijas".

44. Mano apsisprendimas vykti šveicarijon

Po laimėtos "dvikovos" su vokiečių kilmingu delegatu von Buelowu į laikinąją sostinę sugrįžęs užsienių reikalų ministras negalėjo nei atsikvėpti. Jis vėl išskubėjo į Ženevą. Kaip tik tuo metu netikėtai atsitiko taip, kad ir man teko važiuoti į Ženevą. Pasiuntinybėje Berlyne buvo gautas specialiniu kurjeriu iš užsienių reikalų ministerijos atvežtas paštas, skirtas ministrui Zauniui Ženevoje. Kąkodėl kurjeris, atvežęs paštą iki Berlyno, negalėjo toliau vykti į Šveicariją, todėl ministrui skirtoji skubi korespondencija įstrigo Berlyne. Pasiuntinys Dr. Šaulys atsiklausė manęs, ar aš sutikčiau nuvežti korespondenciją į Ženevą. Reikia pastebėti, kad svarbūs slapsti raštai dažniausiai nebūdavo siunčiami paštu, o juos veždavo vadinami "diplomatinių kurjerių".

Dr. Šaulio pasiūlymą mielai priėmiau jau vien todėl, kad iki tol nebuvau dar buvęs Šveicarijoje, o perspektyva pamatyti ano meto "pasaulio sostinę", kaip kartais vadindavo Tautų Sąjungos būstinę, mane, be abejo, viliojo.

(Bus daugiau)

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

PAGERBTAS FELIKSAS MOTUZAS

SLA 352 kuopos susirinkime vasario 8 d. Lietuvių namuose pirmininkas Antanas Norus pastebėjo, kad šis kuopos susirinkimas yra labai svarbus, nes turime garbingą kuopos narį ir buvusį ilgametį kuopos pirmininką Feliką Motuzą, kuris vasario 2 d. sulaukė garbingo 90 metų amžiaus gimtadienio, tad kuopos valdyba pakėlė jį kuopos garbės pirmininkus.

Apsvarsčius kuopos reikalus, visi susėdo prie ilgo vaišių stalo.

Pirmininkas Antanas Norus suglaustai papasakojo apie Felikso Motuzo gyvenimą ir svarbesnius jo atliktus darbus. Jo pasakymu, F. Motuzas gimė ir augo tokiu laiku, kuomet Lietuvoje ne tik lietuviškos pradžios mokyklos, bet ir lietuviško elementoriaus nebuvo. F. Motuzas mokinosi privačiai ir nuo pat jaunų dienų įsijungė į lietuvišką veiklą. Nenorėdamas tarnauti rusų kariuomenėje, jis pasitraukia iš Lietuvos ir atvyksta į Ameriką. Pagyvenęs porą metų Chicagoje persikėlė į Detroitą ir čia įsijungia į lietuviškos veiklos darbus. Įsteigia SLA 352 kuopą ir ilgą laiką ją pirmininkauja. Neesant Detroito organizacijos, kuri galėtų dirbti ir kalbėti visų Detroito lietuvių vardu, organizuoja DLOC, kuris dar ir šiandieną gyvuoja. Tai buvo žmogus, kuris kiek tik jėgos leido visur ėjo, dirbo ir gailėjosi tos dienos kuomet jis nieko nepadarydavo. Sugiedota jam ilgiausių metų!

Jubiliatą sveikino LŠST Garbės teismo pirmininkas Marijonas Šnapštys, Jonas Atkočaitis, pirmininkas tuos laikus, kuomet Feliksas jiems daug padėjo, perkant Lietuvių namus ir juose steigiant Dariaus-Girėno klubo svetainę. Sveikino jį ir dabartinis Lietuvių namų draugijos pirmininkas Jonas Gaižutis, L. K. Kūrėjų-Savanorių vardu — Bronius Tatoriūnas. Pats

paskutinis kalbėjo St. Butkauskas šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas.

Jubiliatas savo žodyje padėkojo už jam suruoštas šias kuklias pagerbtuves ir paminėjo svarbesnius darbus, kuriuose jam teko dirbti. Feliksas Motuzas turi gerą atmintį. Jis padėklamavo daug eilėraščių. Vincui Tamošiūnui vadovaujant buvo sudainuota net keletą dainų.

Šių vaišių šeimininkės: N. Šnapštienė, E. Jodinskienė, B. Januškienė, P. Juškievė ir M. Žilinskienė. Joms svečius aptarnauti talpininkavo: Vytė ir Rūta Šnapštytės.

DETROITO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBO VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Sausio 31 d. šv. Antano parapijos patalpose įvyko Detroito Lietuvių Kultūros klubo visuotinis narių susirinkimas, kurį atidarė klubo pirmininkas Antanas Musteikis ir susirinkimui pirmininkauti pakvietė Lidija Mingėlienę ir sekretoriauti Vincą Tamošiūną. Klubo valdybos pirmininkas A. Musteikis pateikė klubo veiklos apžvalgą, kuri jau buvo įvairiomis progomis Dirvoje aprašyta.

Pranešimą dar papildė vicepirmininkė Stefa Kaunelienė, paminėdama 1979 m. pavergtų tautų festivalį, į kurį atsilankė daug lietuvių jaunimo.

Iždininkas J. Augaitis kalbėjo apie klubo finansų stovį, kuris esąs neblogas. Balansas suvestas su geru likučiu.

Detroito Lietuvių Kultūros klubo valdyba 1981 m. perrinkta ta pati: Antanas Musteikis — pirmininkas, Stefa Kaunelienė, Rožė Bilaitienė, Lidija Mingėlienė ir Jonas Švoba — vicepirmininkai, Vincas Tamošiūnas — sekretorius, Juozas Augaitis — iždininkas ir Br. Vasiliauskiene — parengimų vadovė.

Revizijos komisija: Bronius Tatoriūnas — pirmininkas ir Joana Švobienė ir

JAV LB krašto valdyba sausio 24 d. buvo susirinkusi posėdžiui Detroito. Sėdi iš kairės: A. Kasputytė, pirm. V. Kutkus, I. Bublienė. Stovi: S. Anužis, A. Butkus, A. Misiūnas ir J. Ribinskas.

Kazys Sragauskas — nariai.

Po susirinkimo Bronė Vasiliauskiene pavašino kavute ir pyragaičiais.

ANGELES IR ALFO ŠUKIŲ IŠLEISTUVĖS

Detroito visuomenininkai, jūrų šaulių švyturio kuopos vadovai Angelė ir Alfa Šukiai, išėjus pensijon, palieka Detroitą ir nuolatiniam gyvenimui išvažiuoja į saulėtą Floridą, St. Petersburgą.

Jūrų šaulių švyturio kuopos šaulės, vadovaujamos naujai išrinktos moterų vadovės Angelės Bukšniene, kuopos pirmininko Broniaus Valiukėno ir jo žmonos namuose sausio 24 d. surengė išleistuves, į kurias susirinko gražūs būrys švyturiečių ir svečių. Šeimininkas Bronius Valiukėnas pasveikino susirinkusiuosius ir paprašė kuopos kapelioną kun. Kazimierą Simaitį sukalbėti maldą, o programai praversti pakvietė V. Tamošiūną. Vaisinantis neteko nuobodžiauti, nes V. Tamošiūnas ne tik pravedė programą, bet jam vadovaujant buvo sudainuota ir ne viena dainelė. O jis jų mokė daug ir visos pritaikintos išleistuvių puotai. Angelė Bukšnienė ir Bronius Valiukėnas — išvykstantiems įteikė dovanų, o tų dovanų buvo net keleta. Iš jų pažymėtina Mykolo Abariaus meno kūrinių: Vilniaus Gedimino pilis ir švyturys. Povilas Čekus nuo Detroito inžinierių įteikė dovaną rekorderi.

Išvykstantiems laimės ir gražaus gyvenimo naujoje vietoje žodžiu palinkėjo: Vincas Tamošiūnas, Povilas Čekus, Juozas Kinčius, Stepas Lungys, Antanas Sukauskas ir ALRK pirmininkas Kazys Gogelis.

Pats paskutinis kalbėjo Alfa Šukis, kuris išklaušęs visų kalbų, pasakė: dir-

bau kiek galėjau. Dirbau ne vienas, bet visų padedamas. Iš visų artimiausia man organizacija šauliai. Jie daug dirbo Lietuvoje ir visų buvo mylimi ir gerbiami. Jie buvo atkurti ir išeivijoje. Aš į juos ir įsijungiau. Būdamas LŠST centro valdybos vykdomasis vicepirmininkas daug važinėčiau ir lankiau šaulių kuopas: dalyvavau minėjimuose, vėliavų šventinimuose ir įvairiuose renginiuose.

Įsigytame žemės sklype įkūrėme gražią stovyklą "Pilėnai", joje įrengėme gražią aikštę, pastatėme reikalingus pastatus, prisdinome medalių, kurie jau ir dabar vasaros karštomis dienomis suteikia atsivėsintį, įrengėme dirbtiną ežeruką ir jame ne tik jaunimas, bet ir suaugę gali pasimaudyti. O kas svarbiausia — baigiame statyti žuvusiems Lietuvos kariams paminklą. Tai ne mano vieno darbas, bet mūsų visų. Be visų pagalbos ne būtų to galima padaryti. Ačiū visiems!

• Dariaus-Girėno klubo susirinkime vasario 1 d. išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: Edvardas Milkauskas — pirmininkas, Albinas Bliūdžius — vicepirmininkas, Jonas Gaižutis — finansų sekretorius, Vladas Jomantas — fin. sekr. padėjėjas, Vytautas Ogilvis — sekretorius, Antanas Mikalkėnas — kasininkas, Alfonsas Lukas —

ūkvedys ir Antanas Vaitiekus — maršalka ir vėliau ninkas. Revizijos komisija: J. Kinčius, S. Matthews ir B. Tatoriūnas.

• Lietuvių namų draugijos susirinkime vasario 8 d. išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis taip: Jonas Gaižutis — pirmininkas, Edvardas Milkauskas — vicepirmininkas, fin. sekr. ir iždininkas, Juozas Leščinskas — sekretorius ir Alfonsas Lukas — ūkvedys. Revizijos komisija: P. Bliūdžius, S. Matthews ir J. Atkočaitis.

• Muz. Stasio Šližio jaunimo choras ir Sekminių vainiko aktoriai Chicago Balfio pakviesti suvaidinti Chicagoje A. Gustaičio muzikinį veiklą "Sekminių vainikas".

• Dr. Kun. J. Prunskis vasario 8 d. Detroito Kultūros Centre skaitė paskaitą, paminėdamas lietuvių atsielėjimą laimėjimus pradedant Helsinkiu ir baigiant Madrido konferencijomis.

Immediate openings for registered nurses in IV therapy, ICCU & general nursing units. For evening & midnight shifts. Competitive salary and liberal personnel policies. Contact Personnel Dept., King's Doughters Hospital, 2201 Lexington Ave., Ashland, Ky. 41101 (606) 325-7755. (6-15)

PHYSICAL THERAPISTS

Excellent opportunity to expand your professional horizons. We are seeking a Registered Physical Therapist to join our team. We offer competitive wage and benefits. This is a challenging opportunity for both the new graduate and experienced Therapist. Send your resume and earnings history to:

SOUTHWESTERN MICHIGAN HEALTH CARE ASSOCIATION

Personnel Department
960 Agard

Benton Harbor, MI 49022

An Equal Opportunity Employer M/F

RESPIRATORY THERAPIST

IMMEDIATE OPENING FOR REGISTERED OR REGISTRY ELEGIBLE RESPIRATORY THERAPIST ON DAY SHIFT. MUST HAVE EXPERIENCE IN OXYGEN THERAPY TREATMENT, CPR BLOOD GASES, CARDIAC OUTPUT, LONG TERM VENTILATOR CARE. SOME ECG EXPERIENCE DESIREABLE. EXCELLENT WAGES & BENEFITS.

DETROIT OSTEOPATHIC HOSPITAL

12523 THIRD AVE.

HIGHLAND PARK, MICHIGAN 48203

313-252-4080

PHILADELPHIA

ALT S-GOS PHILADELPHIJOS SKYRIAUS VEIKLA

ALT S-gos Philadelphia skyriaus metinis gausus narių susirinkimas įvyko š. m. vasario 8 dieną, Philadelphia Lietuvos Namuose, pradedamas atsistojimu pagerbiant mirusius skyriaus narius: Z. Jankauską, pirmąjį ir vieną iš steigėjų, E. Jonienę ir Oną Davidonienę. Susirinkimo pirmininku buvo V. Gruzdis, sekretorė I. Matonienė. Ji perskaitė praeitų metų protokolą, iš kurio paaiškėjo, kad Philadelphia skyrius yra gausus narių skaičium ir visuomet aktyviai reiškiasi remiant ALT S-gos darbus, tautinės minties laikraštį Dirvą, Naujosios Vilties žurnalą, o Lietuvos laisvinimo darbe taip pat remia ALTą ir VLIKą, nepamiršdami tačiau ir kitoms organizacijoms talkinti ir aukomis remti jų atliekamus Lietuvai ir lietuvių bei lietuvių darbus.

Šiame susirinkime praei-

tų metų veiklos apžvalgą pateikė skyriaus pirm. Vytautas Matonis. Iš didesnių renginių paminėti: gegužinė skyriaus nariams ir svečiams, iškilmingai paminėta 30 metų skyriaus sukaktis, koncertas dalyvaujant muz. Brigitai Pumpulytei ir Liudui Stukui. Metų bėgyje įvyko du skyriaus narių susirinkimai ir penki valdybos posėdžiai. Iždininkas P. Didelis pateikė skyriaus apyskaitą, kurios balansą sudaro 1,403,45 dol. Po diskusijų ir priimtų pranešimų paskirtos aukos ALT S-gos seimui ir vyksiantiems į Detroitą seiman.

Į naują valdybą išrinkti: V. Matonis, P. Didelis, J. Melninkienė, Br. Impulėnienė ir A. Dilba. Į revizijos komisiją: P. Balčius, K. Kaulinis ir A. Sparkevičius. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

Po oficialios dalies ir trumpos pertraukos buvo vaišės, kurių metu buv. ALT S-gos pirm. Emilija Čekienė, iš New Yorko, skaitė paskaitą tema — tautinė idėja šių dienų išeivijos lietuvių kelyje. Po pa-

skaitos buvo paklausimų, į kuriuos prelegentė mieliai atsakinėjo. Susirinkimą baigiant pirm. V. Matonis pranešė, kad suaukota virš 300 dol. ALTai. Philadelphia skyrius aktyviai veikia ne vien savo miesto ribose, bet visuomet dalyvauja ALTS seimuose ir daug pastangų, pasišventimo ir aukų yra įdėję į Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, kurio išleista anglų kalba istorija apie Lietuvą "Lithuania 700 Years" susilaukė 5-tos laidos ir, kaip "Darbininkas" (1981 m. vasario 13 d.) numerį rašo, iš daugelio Manyland Books leidyklos anglų kalba knygų "Lithuania 700 Years" susilaukė didžiausia pasisekimo. (k)

ST. LOUIS

A. L. TAUTINĖS S-GOS VEIKLA

St. Louis ir apylinkės skyrius sausio 25 d., J. ir A. Gumbelevičių rezidencijoje turėjo savo metinį susirinkimą, kuriame aptarė atliktus darbus ir nustatė ateities gaires.

Skyriaus pirmininkas V. Tervydis atidarė susirinkimą, patiekė dienotvarkę ir supažindino su paskutiniu centro aplinkraščiu. Sekretorius K. Kikutis perskaitė paskutinį protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Iždininkė A. Švarcienė pranešė kasos stovį.

Nutarta: aukų įteikti Atlei ir sąjungos seimui. Numatoma dalyvauti seime, Detroitė.

Už lietuviškos eglutės išstatymą senojo teismo rotundoje, The Jefferson National Expansion Memorial St. Louis, skyriui atsiuntę padėkos pažymėjimą. Historical Society St. Louis, skyriui, už šiaudinukų gamtinio pademonstravimą, paskyrė \$100.00 premiją. Skyrius, įvertindamas savo folkloro atstovės A. Gumbelevičienės ir iždininkės A. Švarcienės pasiaukavimą ir nuopelną, joms išreiškė padėką.

1981 m. skyrius numato turėti bent 2 susirinkimus ir 2 vakarus. Pirmas vakaras bus gegužės mėnesyje. Programos vedėjomis buvo paskirtos M. Kikutienė ir M. Vaitkuvienė.

1980 m. skyrius turėjo 3 susirinkimus ir 2 vakarus. kad susidarytų teisingesnė informacija apie Lietuvą ir lietuvių išgyta "Encyclopedia Lithuanica" 6 tomų ir padovanota St. Louis Public Library, išgytos 2 knygos "Lithuanian National Customs", kurios bus padovanotos universitetams. Skyriaus narės suruošė Velykų margučius. Atstovai dalyvavo A. L. Tautinės S-gos suvažiavime Chicagoje. Skyrius paaugavo Antano Smetonos filmui Amerikoje pagaminti, su-

Naujasis Clevelando vyskupas Anthony Pilla, atnaujinamas vyskupijos biudžeto komisiją, kurią sudaro šešiolika asmenų, pakvietė inž. Raimundą Kudukį pasilikti ir toliau šioje komisijoje. Nuotraukoje Gražina Kudukienė, vyskupas Anthony Pilla ir inž. Raimundas Kudukis. Tibo Gasparik nuotr.

Brangiai mamytei

A. A.

GABRIELEI MIRONIENEI

mirus, sūnui GABRIELIUI, dukrai su šeima, mirus ir visiems giminėms reiškiamame nuoširdžią užuojautą

Emilija ir Eugenijus
N o a k a i

Aldona ir Klaus
P i n t s c h

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

A. + A.

PETRUI PAPROCKUI

New Yorke mirus, jo seserims Dr. KONSTANCIJAI ŠIMAITIENEI ir ALEKSANDRAI MOTEKŪNIENEI, jų šeimoms ir kitiems artimiesiems reiškiau nuoširdžią užuojautą

Ona Daškevičienė

Chicago, Ill.

Korp! Neo-Lithuania filisteriui

PETRUI PAPROCKUI

mirus, jo seseriai fil. ALEKSANDRAI ir jos vyrui Matekūnui, seseriai dr. KONSTANCIJAI ŠIMAITIENEI su šeima, fil. BIRUTEI PAPROCKIENEI, VYTAUTUI PAPROCKUI, KRISTINAI PAPROCKAITEI-NOVIČIENEI, VIRGILIJAI REMEŽIENEI ir jos vyrui EVALDUI ir kitiems giminėms bei artimiesiems, Petro draugams, zarasiečiams užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania New Yorke
Valdyba

EUROPA TRAVEL SERVICE, INC. 911 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119 TELEF.: (216) 692-1700

SUTIKIME PAVASARĮ SAULĖTOJE ITALIJOJE

KELIONĖ Į ROMĄ IŠ
CLEVELANDO,

vadovaujant

KUN. JUOZUI A. BACEVIČIUI,
nuo gegužės 5 iki gegužės 14

Kun. J. Bacevičius, Šv. Jurgio
parapijos klebonas.

MILANAS — FLORENCIJA — ASYŽIUS — ROMA

(lėktuvas, autobusas, viešbučiai, audiencija pas Šv. Tėvą,
pusryčiai bei vakarienė)
tikslai už 1100 dolerių!

Skubiai rezervuokite vietas skambindami: EUROPA TRAVEL SERVICE.
Tel. (216) 629-1700 ir prašydami Annie ar Veronikos.

Paskutinį kartą už tokią kainą kelionė į Italiją, gražiausiu metų laiku.

• APDRAUDOS reikalais
geriausius patarimus
gausite kreipdamiesi į Z.
Obelenį, tel. 531-2211.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

an opening exists in our home care operation for a currently licensed physical therapist with ability to apply rehabilitation techniques in a home setting and effectively communicate verbally and in writing. Duties required limited travel in Green County. Competitive salary. Liberal public employees, fringe benefit, package available for full time 35 hr. wk. Call or write for appt. to discuss details.

HEALTH COMMISSION
GREEN COUNTY HEALTH DEPT.
360 WILSON DR.
P. O. BOX 250
XENIA, OHIO 45385
513-376-9411 or 513-426-6351
An Equal Opportunity Employer (7-13)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atlieka dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DANA ČIPKIENĖ PAGERBTA UŽ PRAEITŲ METŲ VEIKLĄ

Dana Čipkienė, Realtor-Broker, Čipkus Realty vedėja, yra veikli narė savo profesinėje organizacijoje — Lake County Board of Realtors. Už ypatingą pasižymėjimą, praėjusių metų veikloje, jai padėkos pažymėjimą įteikė Vincent Aveni, State of Ohio Real Estate Board prezidentas. Ji pirmininkavo Realtor of the year komitetui, jau daugelį metų priklauso prie Ethics ir Arbitration komiteto, nominacijų komiteto ir bendrai yra aktyvi Real Estate Board veikloje.

Dana Čipkienė ypatingai buvo aukštai pagerbta šiais metais, kaip ją išrinko pirmininke Ethics & Arbitration — Profesional Standards komitete. L. C. Board of Realtors prezidentas Mike Thomas kalbėjo: "Esu ypatingai laimingas, kad Dana pagaliau sutiko būti pirmininke. Mes visi žinome, kad šio svarbiausio, mūsų organizacijoje komi-

teto vairas yra gerosi rankose. Dana, tavo pradinis atsisakinėjimas, yra imamas kaip lietuviškas kuklumas, kuris tave padaro daugiau reikalinga. Šiame poste esi pirmą moteris ir mes tavimi didžiuojames." Lake County Board of Realtors turi virš 2000 narių. Dana Čipkienė taip pat priklauso prie bi-laws komiteto, kuris formuoja, keičia ir nustato etinės veiklos gaires. Ji yra narė State of Ohio Board of Realtors ir National Board of Realtors.

Š. m. sausio 2 d. 11 val. vak. Clevelande 5 kanalo televizijos stotis žinių metu rodė Čipkus Realty. Tai viena iš biznio įstaigų, kuri gavo taip vadinamą: "junk mail". Marge Banks, žinių komentatorė perdavė gana ilgą pasikalbėjimą su Dana Čipkiene apie nelegalias, neteisėtas sąskaitas, kurias sukčiai išsiuntinėja verslo įstaigoms. Buvo rodoma tokia \$89.50 dol. sąskaita, kurią Dana Čipkienė buvo gavusi iš Kalifornijos firmos. Televizijos stotis surado, kad tie "profesionalai" sukčiai jau buvo teisingumo organų baudžiami. Gi visus biznierių ir pavienių žmonių įspėjo atkreipti dėmesį į kiekvieną mokamą sąskaitą, nes pelnagaudžiai dažnai stengiasi išnaudoti žmones.

Reikia pažymėti, kad Dana Čipkienė savo malonių ir sąžiningu patarnavimu įsigijo pagarbos ne tik tarp savo profesijos kompetitorų, bet ir visuomenės. Tie, kurie jau kartą Danos Čipkienės patarimu ir patarna-

vimu pasinaudoja, visuomet vėl kreipiasi pas ją ir paskatina savo draugus. Be kitų pardavėjų, jau dešimt metų, kaip jai talkina jos vyras Stasys Čipkus, kuris tvarko visus ūkinius reikalus. Čipkus Realty įstaiga yra 31715 Vine St., Wil- lowick, Ohio, tai artimas Clevelando priemiestis.

Dana Čipkienė yra nesve-tima ir Clevelando lietuvių veikloje. Ji taip pat dosni ir nuolatinė organizacijų, spaudos, bei radijo vandenėlės rėmėja.

Vincas Gelgotas

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

HOUSE FOR SALE

3 bedroom, brick colonial near Our Lady of Perp. Help Church and school. Phone: 481-3913. (6-7)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED TOOL MAKERS

With experience on surface grinders, jig grinders or EDM. Must be able to work with very close tolerances. Company paid insurance, holidays and benefits. Located in the Shenandoah Valley of Virginia. Send resume with salary requirements and phone number to OBJECTIVE INDUSTRIES, P.O. Box 5, Fishersville, VA. 22939, or call David Oberg, 703-337-4800. (5-9)

HOUSE FOR SALE

Brick double on La Salle, beautiful residential street off Neff Rd. and East 185 St. 2 bedroom, formal dining room, recreation room, 2 car garage. Large fenced yard. 79,900. Call:

CAMEO REALTY
Anton Matic broker
531-6787

HOUSES FOR SALE

39,900, 4 bedrooms, big living room, 2 car garage.

Near Our Lady, Schenley Ave. off Lake Shore Blvd. 3 bedroom, big dining room, State. 48,500.

GEORGE KNAUS Realtor
819 East 185 St.
481-9300

Near Our Lady

3 bedroom colonial, nice living room, north off the Blvd. Schenley Ave.

GEORGE KNAUS Realtor
481-9300

ENGINEERS/ DESIGNERS

North Florida engineering firm has permanent positions for Junior and Senior Personnel. Pulp and Paper or other heavy industry exp. desirable. Competitive salary and benefits.

INSTRUMENT
ENGINEERS
Knowledge of Foxboro Spec 200 and Honeywell TDC 2000 desirable.

MECHANICAL DESIGNERS

CIVIL/STRUCTURAL ENGINEERS

MECHANICAL ENGINEERS

THERMAL ENERGY ENGINEERS

Reply to: Personnel Director,

E.M. WATKINS & CO.

P.O. Box 2194

Tallahassee, Fla. 32304

Or Call (Collect):
904-576-7181

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
IVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba įeigų jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektas su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankyt arba skambinkit mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

CLEVELANDE ir apylinkėse

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMAS

Pagrindinis Vasario šešioliktosios minėjimas, rengtas Amerikos Lietuvių Tarybos vasario 15 d. DMNP parapijos salėje buvo gausus žmonėmis ir gražiai prarastas D. Orantaitės.

Iš ryto prieš pamaldas, prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo, dalyvaujant organizacijoms, buvo pakeltos Amerikos, Lietuvos ir Vatikano vėliavos.

Po pietų parapijos auditorijoje įvyko minėjimas, į kurį atsilankė ir Clevelando meras G. Voinovich, bei kiti miesto pareigūnai ir mums draugingų svetimtaučių organizacijų atstovai.

Pagrindinę kalbą pasakė kongresmanas John M. Ashbrokk ir lietuvių kalbėtojas dr. J. Genys.

Po trumpos pertraukos meninę dalį atliko sol. Aldona Stempužienė-Švedienė. Jai akompanavo muz. R. Brazaitienė.

Minėjime dalyvavo apie 600 asmenų ir laisvinimo

reikalams buvo gausiai aukojama.

Plačiau apie minėjimą bus kitame numery.

KVIETIMAS

Maloniai kviečiame atsilankyti į Tautinės Sąjungos rengiamą Vasario 16-to Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 65 metų sukakties minėjimą 1981 m. vasario 22 d. 4 val. p. p. Lietuvių namų "GINTARO" svetainėj.

Minėjime kalbės inž. P. J. Nasvytis.

Po oficialios dalies bus "Dirvos" vajuos vertingų dovanų traukimas. Svečiai bus pavaišinti "Gintaro" užkandžiais, saldumynais, kava ir kt. gėrimais.

Minėjimą ruošia Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius.

Skyriaus Valdyba

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

1981 m. sausio mėn. 17 d. L.K.V. S-gos "Ramovė" Clevelando skyriaus metiniame

narių susirinkime išrinkta nauja skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: Kazys Gaižutis — pirmininkas, Jonas Skavičius — vicepirmininkas, Ignas Stankus — sekretorius, Pranas Mainelis — išdinin- kas, Jonas Citulis — spau-

dos ir informacijos, Jonas Raškauskas — parengimų ir Juozas Šlapelis — vėliav- ninkas.

Skyriaus pirmininko ad- resas: K. Gaižutis, 18108 Hiller Ave., Cleveland, Oh. 44119. Tel. (216) 481-0791.

ANDRIAUS KUPREVIČIAUS PIANO REČITALIS

Cleveland State Univer- sity muzikas profesorius ir piano departamento virši- ninkas Andrius Kuprevičius, vasario mėn. 22 d. 8 val. vakare universiteto sa-

lėje (university hall) ruošia piano rečitalį.

Bus grojama Debussy preliudų pirmoji ir antroji knyga.

Parengimas publikai ne- mokamas. (jk)

• Balso susirinkimas įvyks kovo 1 d. 11:30 val. DMNP mažojoje salėje. Bus renkama valdyba, kontrolės komisija ir svarstomi eina- mieji reikalai. Valdyba ma- loniai kviečia narius ir rė- mėjus susirinkime dalyvau- ti. (8-9)

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba. Sėdi iš kairės: B. Natkevičiūtė, J. Budrienė, O. Jokūbaitienė ir A. Mackuvienė. Stovi: Br. Nainys, pirm. A. Pautienis ir K. Karalis. Pauliaus Nasvyčio nuotr.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Vasario 28 d. 7 v. v. Lietuvių namuose tradicinį Užgavėnių balių ruošia Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas. Patys skautai atliks programą, skauto R. Strimačio orkestras gros šokiams, o skautai patarnaus prie stalų.

Nuotraukoje Tėvų Komitetas aptaria baliaus programą. Iš kairės: B. Mainelienė, dr. G. Matienė, B. Taraškienė, J. Biliūnas, M. Puškorienė ir A. Stungys. V. Bacevičiaus nuotr.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

P A D Ė K A

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio valdyba nuoširdžiai dėkoja fil. Donatui ir Vidai Siliūnams, dosniai (300 dol.) parėmusiems Korporacijos veiklą.

Taip pat korporatišką padėką reiškiamo fil. Eglei Juodvalkei už skaitytą paskaitą Korp! Neo-Lithuania ruošime Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo mi-

nėjime, įvykusiame š. m. vasario 8 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, ir atsisakiusiai jai priklausomo honoraro.

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio valdyba

• **Wisconsino gubernatoriaus Lee Dreyfus paskelbė vasario 16-ją Lietuvių Dieną Wisconsino valstijoje.**

A. A.

LINUI JURCIUI

mirus, jo tėvui TADUI JURCIUI, žmonai DAGMARAI, dukteriai LIDIJAI ir kitiems artimiesiems didžio skausmo valandoje reiškiamo širdingą užuojautą

Vanda ir Vaclovas
Mažeikai

Genovaitė ir Cezaris
Modestavičiai

Leokadija ir Juozas
Žvyniai

Valerija ir Mečys
Šimkai

Placida Balšaitis

A. A.

PETRUI PAPROCKUI

mirus, liūdesy likusiai jo seseriai Dr. KONSTANCIJAI ŠIMAITIENEI, Dr. JULIUI ŠIMAIČIUI ir kitiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Mečys, Leokadija,
Rita, Roma ir Leonas
Baliai

A. A.

KUN. GEDIMINUI BLYNUI

Lietuvoje mirus, sesutei APOLONIJAI ŠENBERGIENEI, jos šeimai ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Mega Barniškaitė
Vladas Bacevičius
Stefa Garlauskienė
Benediktas Garlauskas
Izabėlė Jonaitienė
Justina Petkevičienė

Mirus Lietuvoje mylimam broliui

A. A.

KUN. GEDIMINUI BLYNUI,

mielajai APOLONIJAI ŠENBERGIENEI ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

M. ir O. NAUMANAI

Massachusetts gubernatorius Edward J. King pasirašo Vasario 16 proklamaciją. Stovi iš kairės: A. Čaplikas, O. Ivaškienė, F. Grendal ir A. Budreckis.

• **LB Kenosha-Racine apylinkės valdyba 1981 metų terminui sudaro:** Zenonas Lukauskas — pirm., Lionginas Pliūra ir Leonė Juškieienė — vicepirm., P. Petrušaitis — sekr. ir Vl. Vilčinas — išd. Valdybos kandidatas Jonas Pociulis. Vasario 16 gimnazijos 39-jo rėmėjų būrelio vadovas Martynas Rakauskas.

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

LB Hot Springs
apylinkės valdyba 10.00
A. Ragelis, Gulfport 3.00
T. Klova, Brooklyn 3.00
A. Rimba, Sterling Hts. 3.00
G. Jančauskas, Hyannis .. 8.00
A. Stepanauskas,
Juno Beach 3.00
A. Vabalas, Venezuela .. 3.00
N. Reikalas, Kenosha 3.00
J. Stankus,
Evergreen Park 8.00
Č. Staniulis,
Bloomfield Hills 1.00
LKVS Ramovė Clevelando
skyriaus valdyba 25.00
Br. Michelevičius, Sarasota 5.00
Iz. Vasyliūnas, Somerville 50.00
Br. Basiulis,
Long Beach 3.00
A. Kišonas, Dearborn .. 3.00
P. Ridikas, Sydney 3.00
Kun. V. Katariskis Dayton 5.00
T. Varanka,
Claredon Hills 7.00
S. Laniauskas, Cleveland 3.00
L. Garbačauskas, Stayner 13.00
Š. Valiukėnas, Springfield 8.00
B. Akelis, Valencia 8.00
P. Guobys, Toronto 3.00
B. Briedis, Chicago 3.00
R. Sakadolskis, Chicago 2.00
J. Zubavičius,
Sunny Hills 5.00
V. Butkys, Great Neck .. 1.00
M. Kizis, Tecumseh 3.00
A. Kuolas, Toronto 10.00
Detroito Lietuvių
Kultūros Klubas 10.00
V. Lukavičius, Cleveland 8.00
Dr. S. Paulauskis, Quincy 3.00
V. Šeštokas, Los Angeles 8.00
V. Graužinis, Chicago .. 5.00
Dr. R. O. Patt, Cleveland 8.00
S. Augaitis, Watertown .. 8.00
A. Puškorius,
Highland Hts. 6.00
LB Worcesterio
apylinkės valdyba 25.00
Dr. A. Koncė, Mill Valley 25.00
J. Daugėla, Juno 3.00

V. Vaitūzis, Satellite Beach 3.00
A. Daugirdas, Willowick 8.00
S. Varanka, Toronto 16.00
A. Matic, Euclid 8.00
Dr. D. Giedraitis,
So. Elgin 13.00
A. Koncė, Woodhaven .. 3.00
A. Penkauskienė,
Cleveland 3.00
P. Mitalas, Jacksonville .. 3.00
D. Martinkus,
Sunrise Beach 15.00
J. Stravinskas, Cleveland 8.00
V. Šalčiūnas, Delran 5.00
J. Kavalius, Cleveland .. 3.00
P. Bartkus, Newbury 2.00
Gr. Gražienė, Chicago .. 20.00
B. Vosylis, Chicago 13.00
Dr. V. Bložė, Strongsville 15.00
A. Vaišnys, Los Angeles 7.00
V. Augustinas,
St. Petersburg 3.00
K. Sirgėdas,
Richmond Hill 3.00
V. Gaidelis, Omaha 3.00
J. Sabanas, Chicago 10.00
A. Garbaliuskas,
Melrose Park 3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

SHOP SUPERINTENDENT
Fabrication and Plate shop Experience, people oriented to manage approximately 150 non-union employees in South-West. Must have knowledge of the fabrication of structural steel, miscellaneous iron and steel plate work. Experience should include planning and scheduling, shop lay-out, work flow, material handling, maintenance, aspects of budgeting and other related duties. Familiarity with A.I.S.C. and A.W.S. codes required. Competitive compensation and benefits for growth oriented person. Send resume to: Rio Grande Steel Company, P. O. Box 477, Albuquerque, N. M. 87103. (6-9)

NURSING SUPERVISOR
FOR A NEW 65 BED HOSPITAL. Full time. Previous Head Nurse experience preferred. Apply call or write to: Administrator JAY COUNTY HOSPITAL. P. O. BOX 1069 PORTLAND, IND. 47371 (6-8)

OPPORTUNITY FOR RN'S
Small hospital in scenic mountainous Colorado is in need of NURSES for all areas of patient care on all shifts. No rotation of shifts. Complete family health coverage. For more information, call collect Kay Beavers or Cecelia Lewis 303-388-5588 or mail resume to Rocky Mountain Hospital, 4701 East 9th Ave., Denver, Colorado, 80220. (7-13)

A. A.

VALERIJAI NAVICKIENEI

mirus, dukras PRUDENCIJĄ BIČKIENĘ ir NATALIJĄ AUSTUOLIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame

Ona ir Antanas
Juodvalkiai

Kolegai lituanistui

A. A.

KAZIUI VĖLYVIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia velionies žmonai JANINAI, dukrai GIEDREI KIJAUSKIENEI, sūnui EDMUNDUI, broliui ANTANUI su šeimomis

Petras ir Ona
Jonikai